

Delårsrapport 2022

RS 2022/1208

Regionstyrelsen 2022-09-19

Regionfullmäktige 2022-10-03

INNEHÅLL

1	DELÅRSBOKSLUTET I KORTHET	2
2	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	3
2.1	Händelser av väsentlig betydelse	3
2.2	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	8
2.3	Balanskravsresultat.....	9
2.4	Måluppfyllelse finansiella mål.....	10
2.5	Mål- och uppdragsredovisning	20
2.6	Personal	25
3	RESULTATRÄKNING	30
4	BALANSRÄKNING.....	31
5	KASSAFLÖDESANALYS.....	32
6	NOTER.....	33
7	DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING	36
7.1	Driftredovisning	36
7.2	Investeringsredovisning	38
8	BILAGOR	39

1 DELÅRSBOKSLUTET I KORTHET

- Prognos för helåret är ett positivt resultat om 401 mnkr.
Prognostiserat balanskravsresultat är 593 mnkr.
- Bakomliggande orsaker till resultatet är framförallt **skatter och generella statsbidrag** som för helåret 2022 förväntas bli cirka **247 mnkr högre** än budget. Förändringen tillskrivs ökat skatteunderlag i Dalarna för både åren 2021 och 2022. **Nettokostnaden** i verksamheten förväntas samtidigt bli något lägre än budget, det överskottet bidrar till årets resultat med cirka **110 mnkr**.
- Årets resultat tyngs av orealiserade förluster som kopplas till den negativa utvecklingen på de finansiella marknaderna. **Orealiserade förluster** förväntas bli cirka **192 mnkr** för helåret 2022.
- **Verksamhetens intäkter fortsätter vara historiskt höga.** Riktade statsbidrag utgör fortsatt en hög andel, om än efter pandemin minskande andel, av regionens intäkter. Övriga verksamhetsintäkter visar tecken på att röra sig mot en "normal" nivå, med lägre grad av negativ påverkan från pandemin.
- **Jämförelsegrunderna** för ekonomin i delårsrapporten **försvåras** av pandemin. Både intäkter och kostnader varierar mellan år och enskilda perioder i hög grad beroende på pandemin, det gäller till exempel extraersättningar till personal, olika grad av sjukfrånvaro till följd av pandemin samt olika former (såsom riktade statsbidrag) av finansiering.
- **Prognososäkerheten är hög.** Den är särskilt kopplad till utvecklingen på de finansiella marknaderna och därmed orealiserade vinster/förluster, dessa påverkar dock inte balanskravsresultatet.
- De **makroekonomiska framtidsutsikterna** pekar på betydande utmaningar för regionens ekonomi under kommande år

2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelsen innehåller redogörelse för händelser under året, beskrivning av regionens ekonomiska ställning, balanskravsresultatet, måluppfyllnad samt avsnitt beskrivande utvecklingen på personalområdet.

2.1 Händelser av väsentlig betydelse

I avsnittet beskrivs ett urval av, för regionen interna och externa händelser, som varit väsentliga för verksamheten.

2.1.1 Ekonomisk utveckling

Region Dalarna har de senaste åren uppvisat starka ekonomiska resultat. De senaste åren har skatteunderlaget växt, staten har ökat de riktade statsbidragen, inte minst i samband med pandemin, och de finansiella marknaderna har utvecklats positivt. När nu Sverige och världen rör sig mot kärvare ekonomiska tider så påverkas även regionsektorn och Region Dalarna. De förändrade ekonomiska förutsättningarna börjar märkas under 2022 men kommer framförallt att få betydande ekonomiska konsekvenser för region Dalarna under 2023 och nästkommande år.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) utkommer med ekonomirapport två gånger om året, senast i maj 2022. Ekonomirapporten ger en sammanfattning av sektorns ekonomi de senaste åren, liksom förväntade utmaningar och konsekvenser. SKR beskriver det ekonomiska resultatet i regionsektorn som rekordstarkt under 2020 och 2021, även 2022 förväntas resultatet vara starkt i sektorn, om än på en mer normal nivå. SKR understryker att både 2020 och 2021 års starka resultat främst berodde på tillfälliga faktorer och inte överskott i kärnverksamhet. Överskotten härrör sig från riktade statsbidrag, högre skatteintäkter än planerat samt god utveckling av finansiella poster. Det är en utveckling som speglas väl i Region Dalarnas ekonomiska resultat under samma period. Nuvarande prognos för 2022 indikerar att Region Dalarna kommer nå ett överskott över budget, även det i linje med SKR:s bedömning för sektorn. Bedömningen är dock inte att resultatet 2022 i region Dalarna når upp i de nivåer som varit under 2020 och 2021.

Den återhämtning som skönjdes efter pandemin fortsätter till del i regionsektorn under 2022 men

BNP-tillväxten i Sverige dämpas till följd av situationen i vår omvärld. Särskilt den europeiska ekonomin påverkas negativt av Rysslands invasion av Ukraina. Kriget är starkt bidragande till den senaste tidens uppgång av energi- och råvarupriser, och höjer osäkerheten för den ekonomiska utvecklingen framöver. Inte minst förvärras utbuds- och logistikproblemen för den globala handeln, vilket spär på den redan höga inflationen.

SKR räknar under våren med ekonomiska utmaningar från 2023 där inflationen ökar snabbare än skatteintäkterna. I synnerhet ökar priserna på transporter, energi, livsmedel, byggkostnader, men även räntekostnaderna ökar. För att nå ett resultat som motsvarar 2 procent av skatter och generella statsbidrag krävs åtgärder eller intäktsökningar på mellan 10 och 15 miljarder per år för landets regioner under 2023-2025. Det förutsätter kostnader som ökar i takt med demografiska behov.

Inflationen har även påverkan på pensionskostnaderna då bland annat pris- och inkomstbasbelopp ligger till grund för beräkningen av pensionskostnaderna. I sektorn förväntas kostnaderna för pensioner bli cirka 31 miljarder högre 2023 jämfört med 2022. För Region Dalarna indikerar nuvarande prognos att pensionskostnaderna för 2022 håller sig inom budget (inklusive reserv). Redan 2023 visar dock den senaste pensionskostnadsprognosen på betydande kostnadsökningar. Kostnadsökningen beräknas bli cirka 70% 2023, jämfört med 2022. Kostnadsökningen beräknas inte bli bestående över den nästkommande treårsperioden men väl cirka 30% över 2022 års nivå. Observera att nuvarande prognos är osäker, där flertalet faktorer pekar på att kostnadsökningen om 30% från år 2024 är beräknad i underkant.

Eftersom pensionskostnaderna till del innefattar värdesäkring av historiska åtaganden så innebär kostnadsökningen också att en relativt större del av regionens intäkter behöver finansiera just historiska åtaganden, detta eftersom skatteintäkterna sannolikt inte kan utveckla sig i samma takt. Till kostnaden för värdesäkringen läggs även nytt pensionsavtal som i grunden innebär en högre kostnad till pension för nuvarande personal.

I augusti utkom SKR:s senaste bedömning för samhällsekonomin, genom *MakroNytt 2/2022*. I rapporten beskriver SKR den senaste tidens utveckling som en inflations- och räntechock, vilket bidrar till att *ytterligare* dämpa konjunkturutsikterna. Den höga inflationstakten beskrivs som brett förankrad och ovanligt stora prishöjningar syns. KPIF-inflationen på knappa 4 % vid årets början uppgick i juni till 8,5 %, och mätte 8 % i juli. Skatteunderlaget växer också snabbt i *nominella* termer under perioden 2022–2025; i genomsnitt med cirka 4,5% per år. Det reella underlaget å andra sidan, som dämpas av prisutvecklingen, växer inte alls i samma takt. Under samma tidsperiod förväntas det öka med 0,9% per år, att jämföra med de senaste tio årens genomsnitt om cirka 1,7%. Värt att notera är att utvecklingen är än mer drastisk för enskilda år, där 2023 förväntas ge negativ reell utveckling. De nästkommande åren förväntas innebära att den reella ökningen av intäkter blir cirka hälften så stor som de senaste tio årens snitt, det kommer att påverka regionsektorns möjlighet att finansiera och inte minst att utveckla eller utöka verksamhet.

Konjunkturinstitutets bedömning av svensk ekonomi

Konjunkturinstitutet presenterade under juni månad en bedömning av konjunkturläget för svensk ekonomi under rubriken **Den skyhöga inflationen för svensk ekonomi in i en lågkonjunktur**. KI skriver sammanfattande följande:

Expansiv ekonomisk politik under pandemin, omfattande störningar i de globala värdekedjorna och Rysslands anfallskrig mot Ukraina har skapat en perfekt storm med skenande inflation på många håll i världen. Skyhögt inflation, fallande tillgångspriser och förväntningar om fortsatta räntehöjningar har fått de svenska hushållen att bli rejält pessimistiska om framtiden.

Bedömningen hos KI målar upp en generellt mörk bild där konjunkturutsikterna för svensk ekonomi har försvagats betydligt. De flesta centrala ekonomiska markörer (till exempel inflation, ränta och konsumtion) har reviderats i negativ riktning på kort tid. Under tidig vår bedömdes ekonomin visserligen försvagas mot mild högkonjunktur men bedömningen är nu att ekonomin redan i år är på väg in i lågkonjunktur. Den svagare konjunkturen

syns inte lika tydligt på arbetsmarknaden, bland annat eftersom bristen på arbetskraft med efterfrågad kompetens är fortsatt stor. Sammantaget riskerar lågkonjunkturen att slå mot region Dalarnas ekonomi på flera sätt, såsom stigande priser på varor, tjänster och därmed på förväntade löneökningar. Det riskerar också att försvaga beskattningsmöjligheten. Ett handfast exempel som kan nämnas och sannolikt får stor påverkan på region Dalarnas ekonomi är utsikterna för prisbasbeloppet (PBB) där KI bedömer en höjning om 8 procent för 2023 jämfört 2022. PBB är ett av flera bakomliggande mätetal som ligger till grund för pensionskostnaderna.

I sin senaste bedömning, i augusti 2022 gör KI i mångt och mycket en liknande bedömning. KI reviderar dock fram sin bedömning för lågkonjunkturen, från hösten 2022 till våren 2023.

Sammantaget innebär den makroekonomiska utvecklingen att regionsektorns och Region dalarnas ekonomiska förutsättningar kraftigt har försämrats. Även om den ekonomiska utvecklingen inte kommer att nå sitt fulla genomslag under 2022 så ser förutsättningarna 2023 och framåt betydligt mer utmanande ut.

Regionens ekonomiska utmaning ligger som alltid i att balansera investeringsbehov och verksamhetskostnader med tillgängliga resurser, utan att riskera den ekonomiska hushållningen, utan att skjuta bördan för dagens behov till morgondagens generation. Den utmaningen kommer att bli avsevärt mycket tuffare de närmsta åren.

Händelser i verksamheten, i urval

Central förvaltning heter fr o m 1 januari 2022 Regionstyrelsens förvaltning (RSF). I RSF finns central beställarenhet för regionens vårdval. Från 1 januari 2022 har beställarenheten bytt namn, från *Hälsoval*, till *Vårdval*. Tandvårdsstöd, vårdvalsavtal för barntandvård samt barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har tillkommit till verksamheten, Region Dalarna har nu vårdvalssystem som inte bara innefattar länets vårdcentraler utan även tandvårdsstöd för barn samt barn- och ungdomspsykiatri.

Kompetensförsörjningen är alltså en stor utmaning för regionen, särskilt inom hälso- och

sjukvården och däri för flera divisioner. Division Medicinsk service ser brister inom alla verksamheter och bland flera yrkeskategorier. Som handfast exempel för utmaningarna kan nämnas intensivvårdsavdelningen i Falun som har tappat personal, bland annat på grund av hög arbetsbelastning. Andra exempel avser länets vårdcentraler som i vissa fall har ett sårbart bemanningsläge. I synnerhet i glesbygd där läkarbemanningen är en utmaning. Insatser pågår i samarbete med HR och en glesbygdsdag med fokus på läkare ska genomföras under hösten. Dalarna är också värd för den nationella glesbygdskonferensen under våren 2023.

Planeringen inför sommaren tydliggjorde att sjuksköterskebristen är en utmaning för många vårdavdelningar. Sommarens första semesterperiod medförde en allvarlig vårdplatsbrist på kirurgkliniken i Falun, med många utlokaliserade patienter som följd. Regionen fortsätter sitt arbete för att locka ny och behålla befintlig personal. Arbetstidsmodellen för sjuksköterskor inom Hälso- och sjukvården har vidareutvecklats och det så kallade undersköterskelyftet är framtaget, det innebär nytt kollektivavtal avseende arbetstids-förkortning som tecknats med fackförbundet Kommunal. En modell för kompetensutveckling av undersköterskor har också tagits fram och kommer att implementeras under hösten 2022.

Det politiska uppdraget att breddinföra Vårdnära service i regionen fortsätter enligt plan. Vårdnära service har nu startats upp på Falu lasarett, Mora lasarett och Avesta lasarett. Planeringsarbetet för införandet av Vårdnära service på Ludvika lasarett pågår och en uppstart förväntas ske efter sommaren. Målbilden och prognosen är att Vårdnära service (VNS) ska vara breddinfört fullt ut i regionen till årsskiftet 2022/2023. Satsningen med VNS syftar till effektiviseringar och kvalitetshöjningar såväl för patienter som för medarbetare och chefer.

Region Dalarna har tillsammans med Region Värmland undertecknat en gemensam avsiktsförklaring om att inleda ett samarbete vid Fredrikbergstvädden. Undertecknandet gjordes av respektive regionstyrelseordförande, på plats i Fredriksberg, under våren 2022. Avsikten innebär att regionerna i framtiden gemensamt ansvarar

för tvätt- och textilförsörjning. Den första juni köpte Region Dalarna fastigheten Fredriksberg 1:22 av Ludvika kommunfastigheter. Fastigheten består av cirka 25 000 kvadratmeter mark med tillhörande byggnad på 3 900 kvadratmeter.

Region Dalarna är inne i en expansiv fas med ökad investeringsvolym avseende fastigheter. Regionens verksamhet ställer krav på robusthet och fler lokaltyper, till exempel genom kollektivtrafikens införlivande i regionen. Behoven av lokalförändring är stora, främst beroende på ett åldersdigert fastighetsbestånd. Det innebär stora investeringsbehov med flertalet pågående och framtida om- och nybyggnadsprojekt i regionen. Projekten är många och täcker verksamhet över hela länet. Till årets projekt hör bland andra:

- *färdigställande av ortopedkliniken etapp 2 vid Falu lasarett*
- *projektering för IVA och röntgen 2025, Falu lasarett*
- *tillbyggnad av Mora lasarett med vårdcentral, habilitering och huvuddentré samt elkraftsprojektet för robustare elförsörjning*
- *förstudie för Ny IVA och Operation vid Mora lasarett*
- *Röntgenavdelning och MR vid Avesta lasarett*
- *Ställverk för robustare elförsörjning vid Ludvika lasarett*
- *Ny familjecentral, Borlänge*

Även upphandling för byggnation av *Akademiskt Tandvårdshus i Falun* har färdigställts, projektering sker nu i samråd med upphandlad entreprenör.

I juni 2021 antogs den nya regionala utvecklingsstrategin; *Dalastrategin 2030 – Tillsammans för ett hållbart Dalarna*. Strategin ska tydliggöra det länsgemensamma arbetet för ett starkare och mer hållbart Dalarna. I april 2022 samlades länets aktörer: region, kommuner, näringsliv, myndigheter, civilsamhälle, myndigheter samt högskola – till ett första Dalating. Dalatinget är en regional konferens för ett hållbart Dalarna med utvecklingskraft i alla delar av länet. Konferensen kommer att vara årligen återkommande i arbetet med *Dalastrategin*.

I juli fastställde Europeiska kommissionen Regionalfondsprogrammet för Norra Mellansverige för perioden 2021-2027. Det innebär att Region Dalarnas arbete, genom regionalutvecklingsförvaltning, med att skriva programmet är helt avslutat och att uppgiften nu är att genomföra programmet. Inom ramen för programmet finns projekt för att;

- Öka innovationskraften
- Öka nyttan av digitaliseringens möjligheter
- Bredda näringslivet och stärka exporten
- Jobba mer cirkulärt, smart och resurseffektivt

Covid-19 samt dess påverkan på verksamhet

Första tertialen sammanföll med pandemins fjärde våg som klingade av i slutet av mars. Den höga smittspridningen under första kvartalet orsakade hög korttidsfrånvaro bland medarbetarna. Korttidsfrånvaron har påverkat flera delar av regionens verksamhet, med i vissa fall utebliven och/eller uppskjuten vårdproduktion som följd. Vissa enheter inom hälso- och sjukvården registrerade under perioden mer än 25 % sjukfrånvaro. Trots det syns en försiktig positiv utveckling av väntelistor till mottagningar och operationer under senare delen av våren.

Pandemin har också minskat takten inom flera utvecklingsområden, till exempel eftersom processledare har lånats ut till covid-sjukvården. Kunskapsstyrning och omställningsarbetet mot en god och nära vård är exempel på det. Omställningen till en *god och nära vård* leds i regionen av divisionschef primärvård med stöd av avdelningen för god och nära vård. Avdelningen samarbetar nära *Hälsa och välfärd* för att skapa samarbetsbroar med kommunerna, men har ett särskilt ansvar för regionens hantering av SKR:s överenskommelse samt hälso- och sjukvårdens ledning av omställningsarbetet. En länsgemensam strategi finns framtagen som beslutades i Välfärdsrådet i april och i Regionfullmäktige i juni. Implementeringsarbetet av länsstrategin kommer att intensifieras under hösten och startar med en lanseringskonferens i september.

En lägre andel av covid-19-patienterna har under året krävt intensivvård, resurserna har kunnat täckas med eskalering av vårdplatser inom befintliga Intensivvårds-avdelningar (IVA). Belastningen på IVA har dock varit hög och är

fortsatt påfrestande för medarbetarna. Den fortsatta utvecklingen av pandemin följs noga, precis som spridningen av apkoppor som tillkommit under sommaren.

Inom kollektivtrafikförvaltningen är resandet alltså lägre jämfört med referensår 2019, innan pandemin. Antalet påstigande resenärer är under 2022 dock fler jämfört med föregående år. Konsekvensen är att biljettintäkterna för kollektivtrafiken visserligen ökar relativt föregående år men är alltså inte i nivå med tiden innan pandemin.

Staten tar ett fortsatt stort ekonomiskt ansvar för pandemin. Region Dalarna har under 2022 fortsatt tagit emot flertalet riktade statsbidrag som kopplas till pandemin. Det gäller till exempel ekonomisk ersättning för smittspårning och testning, för vaccination samt ersättning för sjukfrånvaro. Även om både volym och ersättning per insats i flera fall är lägre jämfört med tidigare år så är beloppen för pandemi-relaterade statsbidrag fortsatt betydande. Sammantaget prognostiserar regionen intäkter om cirka 230 mnkr för ovan nämnda statsbidrag under 2022.

Oroligheter i Sveriges närområde

I primärvården har asyl- och migranthälsan (AMH) behövt resursförstärkning för att kunna erbjuda hälsoundersökningar till flyktingar. Antal registrerade asylsökanden i länet var den 22 juli 2022 807 personer, varav 529 från Ukraina. Enligt särskilt delegationsbeslut, som fattats i Region Dalarna under 2022, ska Ukrainska medborgare erbjudas följande vård:

- barn ej fyllda 18 år har rätt till samma avgiftsfria sjuk- och tandvård som barn som bor i Sverige
- vuxna har rätt till vård som inte kan anstå, förlossningsvård, vård vid abort, preventivmedelsrådgivning, mödrahälsovård, vård enligt smittskyddslagen, avgiftsfria hälsoundersökningar och enligt det särskilda beslutet också avgiftsfritt mässlingsvaccin

Hälso- och sjukvårdens divisioner arbetar löpande med beredskapsplaner för att hantera resurskrävande situationer som pandemin och förändringarna i omvärlden föranlett. Särskilt fokus har lagts på brandberedskap och civilt försvar. I mars genomförde Regionfastigheter en inventering avseende vilka egenägda lokaler som skulle kunna fungera som flyktingboenden. Regionen äger dock huvudsakligen lokaler med annat ändamål än bostäder och har därutöver få vakanta lokaler. De ytor som kan upplåtas som bostäder finns främst vid regionens folkhögskolor. Politiskt beslut har fattats om att ta fram en plan för höjd beredskap, vilket delvis föranleddes av att det nu råder krig i Sveriges närhet. Arbetet med planen är påbörjat. I maj fattades politiskt beslut om inrättande av ett nytt omsättningslager i regionen, nu fortgår arbetet med att inrätta lagret med tillhörande försörjningssystem.

För ytterligare insyn i regionens verksamhet se också bilaga för delårsrapport på förvaltnings-nivå

2.2 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

I avsnittet beskrivs regionens ekonomiska ställning, resultat, ekonomiska måluppfyllnad och prognos 2022.

Ekonomiskt resultat per juli

Resultatet per 31 juli 2022 är 376 mnkr. Resultatet är 79 mnkr lägre än föregående år. I april 2021 bokfördes pensionskostnader om 251 mnkr på grund av förändrat livslängdsantagande i pensionskostnadsberäkningen. Posten verkar jämförelsestörande mellan åren. Det vill säga, utan den jämförelsestörande posten föregående år är periodens resultat 2022 *högre* än 2021.

De realiserade, finansiella förlusterna uppgår per juli 2022 till 192 mnkr. Resultatet exklusive realiserade vinster är 568 mnkr, vilket är 314 mnkr högre än samma period 2021.

Verksamhetens resultat, det vill säga resultat före finansiella poster, uppgår per 31 juli 2022 till 617 mnkr, vilket är 331 mnkr högre än samma period föregående år. Det är i första hand utvecklingen av skatter och generella statsbidrag som utgör den positiva utvecklingen mellan åren.

Ekonomisk prognos för helåret

Riktade statsbidrag kopplade till pandemin fortsätter utgöra en betydande del av intäkterna i framförallt Hälso- och sjukvården, nivån av riktade statsbidrag förväntas dock sjunka för helåret 2022. Samtidigt har övriga verksamhetsintäkter börjat återgå till "normala" nivåer då påverkan av pandemin klingar av. Kostnadsökningstakten under pandemin har varit hög och en rekyl i kostnadsutvecklingen kan nu skönjas, kostnadsutvecklingen är alltså relativt långsammare nu eftersom jämförelsegrunden avser en intensiv pandemitid. Under pandemin ökade arbetade timmar, nya jourlinjer tillsattes och extra ersättningar till medarbetarna betalades ut, under sista halvåret 2021 ökande också kostnaderna för köpt vård och högspecialiserad vård samt läkemedel då ordinarie vård visade tecken på att börja återgå till en mer normal kapacitet. Den kostnadsutvecklingen fortsätter under 2022 men inte med samma acceleration. Prognosen för helåret är nettokostnader lägre än budget samt stark utveckling av skatter och generella statsbidrag. Samtidigt förväntas

realiserade förluster, dessa påverkar dock inte balanskravsresultatet men får påverkan på till exempel soliditeten.

Skatter och generella statsbidrag förväntas utvecklas starkt under året, de förväntas sammantaget bli 247 mnkr högre än budget.

Årets balanskravsresultat prognostiseras till 593 mnkr, beroende på både överskott i verksamheten samt god utveckling i skatteunderlaget och de generella statsbidragen, jämfört med budget.

Verksamheternas ekonomi

Prognosen för verksamheternas nettokostnader är cirka 110 mnkr lägre än budget. Det innebär att verksamhetens underliggande resultat, utan hänsyn till skatteintäkterna, de generella statsbidragen och finansiella poster, är bättre än budgeterat. De största negativa budgetavvikelsena finns inom kollektivtrafiknämnden som prognostiserar underskott om -121,5 mnkr och tandvårdsförvaltningen som prognostiserar underskott om knappt -9 mnkr jämfört med budget. Samtidigt prognostiserar Regionstyrelsens förvaltningar sammantaget nettokostnader som är cirka 238 mnkr lägre än budget. Överskottet i regionstyrelsen ligger till grund för det förväntat positiva resultatet före skatter och finansiella poster.

2.3 Balanskravsresultat

Balanskravsutredning (mnkr)	Delår juli 2022	Prognos 2022	Budget 2022	Bokslut 2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	376	401	217	901
- samtliga realisationsvinster	-	-	-	-
+ realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-
+ realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper	192	192	-	-304
-/+ återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-	-
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	568	593	-	597
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-	-
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-	-
= Årets balanskravsresultat	568	593	217	597

Tabell 1. Balanskravsresultat

Region Dalarna tillämpar resultatutjämningsreserv (RUR) med början år 2020. Resultatutjämningsreserven framgår av balansräkningen.

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är högre än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre efterföljande åren.

Regionens balanskravsresultat för 2021 var positivt och uppgick till 597 mnkr. Regionen har idag inget ackumulerat negativt balanskravsresultat att återställa.

Årets prognostiserade resultat enligt resultaträkningen är 401 mnkr, innehållande orealiserade förluster om 192 mnkr, som inte ska ingå i balanskravsresultatet.

2022 års balanskravsresultat prognostiseras till 593 mnkr.

Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått och redovisas i tabellen ovan.

2.4 Måluppfyllelse finansiella mål

Finansiella mål och nyckeltal		Delår juli 2022	Delår juli 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Resultat 2021	Prognos måluppfyllelse
Finansiella mål							
Årets resultat, (enligt balanskrav)	mnkr	568	254	593	217	597	●
Resultatet, enligt balanskravet, ska vara ett överskott på minst 1% av skatte- och bidragsintäkterna åren 2019-2021 men 2% senast år 2022	%	8,8	4,1	5,3	2,0	5,7	●
Styrelsen och nämnderna ska hålla fastslagen budget och inte överskrida budgeterad nettokostnadsutveckling*	%	-	-	67	100	85	■
Finansiell placering ska matcha pensionsskuldens utveckling och därutöver öka avsättning med minst 400 mnkr per år*	%	-	-	100	100	100	●
Nyckeltal							
Skatteintäcks- och generella statsbidragsutveckling	%	4,3	6,4	4,7	3,1	4,7	
Nettokostnadsutveckling	%	-1,1	5,1	4,7	5,8	4,1	
Nettokostnadsutveckling exkl jämförelsestörande	%	3,3	0,6	7,4	8,6	6,8	
Årets investeringar	mnkr	445	383	895	856	730	
Placerade pensionsmedel, anskaffning	mnkr	2 214	1 680	2 407	2 407	2007	
Soliditet	%	26	19	25	19	22	
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse	%	-24	-38	-20	-34	-30	
Lån vid årets slut	mnkr	104	200	104	105	100	
Ansvarsförbindelse pensioner intjänade före 1998 inkl. löneskatt	mnkr	4 352	4 371	4 243	4 272	4 417	
Pensionsavsättning, förmånsbestämd ålderspension inkl. löneskatt	mnkr	4 529	4 164	4 514	4 587	4 265	

* Ackumulerat utfall inte relevant pga. periodiseringar över året, mål redovisas som prognos samt utfall för helår

Tabell 2. Finansiell måluppfyllnad

● mål uppfyllt ▲ mål delvis uppfyllt ■ mål ej uppfyllt

Av de fyra finansiella målen är prognosen att tre av dessa kommer att uppfyllas under året.

Årets resultat enligt balanskravet prognostiseras bli 593 mnkr, vilket motsvarar 5,3 procent av skatter och statsbidrag. Därmed uppnås de två målen för årets resultat.

Enligt prognos kommer 400 mnkr, enligt budget, att avsättas i finansiella placeringar. Observera att målet uppnås med avseende på placeringen om 400 mnkr. Det långsiktiga målet, att placerade medel ska matcha pensionsskuden, ännu inte är uppnått. Prognos för helåret är ett marknadsvärde om cirka 2 802 mnkr, att jämföra med skuden i balansräkningen om cirka 4 514 mnkr och ansvarsförbindelse om 4 243 mnkr, alltså totalt 8 757 mnkr.

Målet som anger att styrelsen och nämnderna ska hålla budget kommer ej uppnås enligt prognosen. Fyra av tolv nämnder (inklusive styrelse och revision) förväntas inte nå budgeterat resultat. Tandvårdsnämnden, Kollektivtrafiknämnden, Regionservice samt den gemensamma nämnden för kostsamverkan prognostiserar underskott jämfört budget i sina delårsrapporter. Även regionstyrelsens förvaltning, som del av styrelsen, prognostiserar ett negativt resultat jämfört med budget men eftersom målet är formulerat för hela styrelsen, innefattande flera förvaltningar som totalt inte prognostiserar negativt resultat, påverkar inte regionstyrelsens förvaltning måluppfyllnaden i negativ riktning i sammanställningen ovan.

Till delårsrapporten begärs handlingsplan för ekonomi i balans in per *förvaltning*. De förvaltningar som redovisat sådan bilaga är tandvårdsförvaltningen, kollektivtrafikförvaltningen samt regionstyrelsens förvaltning. Se bilaga 3 till delårsrapporten.

För återstående nämnder (Servicenämnd samt Gemensam nämnd för kostsamverkan, där budgetavvikelsen är marginell i jämförelse med övriga) beskrivs arbetet för ekonomi i balans i särskilt avsnitt i nämndens delårsrapport.

Den samlade bedömningen av måluppfyllelse för de finansiella målen är att den är god. Prognostiserat resultat är bättre än budgeterat överskott och bidrar därmed mer än planerat till att stärka regionens långsiktiga ekonomiska förutsättningar. Trots betydande orealiserade förluster avseende pensionsmedel så stärks regionens soliditet, både inklusive och exklusive ansvarsförbindelsen. Det ekonomiska resultatet ökar regionens möjlighet att likviditetsmässigt hantera både investeringar och finansiella placeringar med egna medel, det vill säga utan att låna. Det finns utmaningar för enskilda nämnder som bör beaktas, för dessa finns i allt väsentligt handlings- och aktivitetsplaner per nämnd. Det krävs dock att arbetet med dessa fortskrider och sedan implementeras för att säkerställa god ekonomisk hushållning, inte minst med hänsyn till framtidens prognostiserade makroekonomiska utveckling.

I nedanstående avsnitt beskrivs regionens ekonomiska och finansiella ställning, som ligger till grund för de finansiella målen uppfyllelse.

2.4.1 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgår i juli till 1 506 mnkr och har ökat med 3 mnkr, motsvarande 0,2 procent jämfört med samma period föregående år. För helåret prognostiseras verksamhetsintäkter om cirka 2 500 mnkr, att jämföra med budgeterade 2 063 mnkr. I huvudsak består den högre prognosen på riktade statsbidrag, då dessa budgeteras utifrån en, vid budgettillfället, känd nivå. Utöver de riktade statsbidragen så förväntas patientavgifter och

biljettintäkter i trafiken sammantaget bli cirka 48 mnkr högre 2022 jämfört med 2021, det är dock alltså 30 mnkr lägre än innan pandemin 2019.

Verksamhetens intäkter innehåller intäktsposter som direkt kopplas till en motsvarande kostnad. Det gäller till exempel vidarefakturerade kostnader där en kostnad till 100% vidarefaktureras och genererar en motsvarande intäkt. Ett exempel på sådan vidarefakturering, som får inverkan i regionens intäkter är vårdköp där region Dalarna är avtalspart men andra regioner är kostnadsansvarig. I sådana fall bokförs både kostnad och intäkt i region Dalarna, de har ingen nettokostnadspåverkan men höjer både intäkter och kostnader för regionen. Prognosen för helåret 2022 är intäkter och kostnader om cirka 200 mnkr för sådana vårdköp, vilket är i linje med utfallet föregående år men stör jämförelser med åren dessförinnan.

Den största enskilda intäktsposten för verksamhetens intäkter¹ är riktade statsbidrag. De riktade statsbidragen har under åren med pandemin utgjort en relativt större del av verksamhetens intäkter jämfört med tidigare år. Under 2020 och 2021 utgjorde de riktade statsbidragen drygt 50 % av verksamhetens intäkter, att jämföra med cirka 30% under 2019. Prognosen för helåret 2022 är alltså en relativt hög nivå av riktade statsbidrag, dock utgör de en lägre andel. Eftersom verksamhetens ordinarie intäkter, såsom patientavgifter och biljettintäkter i kollektivtrafiken, återhämtar sig samtidigt som pandemin och därtill kopplade statsbidrag avtar så rör sig verksamhetens intäkter mot en historiskt mer normal sammansättning.

Under 2022 förväntas verksamhetsintäkter, exklusive ovan nämnda vidarefakturering samt riktade statsbidrag bli cirka 1 340 mnkr, vilket är drygt 10% högre än pandemiåren 2020 och 2021, men cirka 3% lägre än 2019.

Riktade statsbidrag enligt överenskommelser

Under pandemiåren 2020 och 2021 nådde de totala intäkterna från riktade statsbidrag historiskt höga nivåer, vilket också gäller för 2022 vid jämförelse med åren före pandemin. I jämförelse

¹ Verksamhetens intäkter avser intäkter exklusive skatter och generella statsbidrag. Dock inkluderas *riktade* statsbidrag

med föregående år förväntas dock intäkterna från riktade statsbidrag bli betydligt lägre 2022. Utfallet 2021 blev cirka 1,1 mdr medan prognosen för 2022 är cirka 700 mnkr, vilket innebär en minskning av intäkter till Region Dalarna om cirka 400 mnkr. Det är framförallt överenskommelserna *utökad provtagning mot covid-19, vaccinering mot covid-19 samt ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården* som förväntas bli lägre 2022 jämfört med 2021. I de två första fallen handlar det om förändrade rekommendationer kring provtagning, sänkt ersättning vid PCR-test samt vaccinationstäckning som är avgörande för intäkterna. När det gäller överenskommelsen för ökad tillgänglighet har kriterierna förändrats och verksamheten räknar med lägre ersättning på grund av detta. Nedan följer en redogörelse för de största riktade statsbidragen enligt överenskommelser mellan regeringen och Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Statsbidrag riktade över 5 mnkr, mnkr	Prognos 2022	Utbetalt tom. juli*
Uppskjuten vård	185	177
God o nära vård	140	140
Utökad testning Covid 19	121	85
Vaccin covid-19	78	52
Statsbdg. kortare köer	44	12
Psykiatrisatsning	38	38
Förlossningsvård o kvinnors hälsa	38	38
Läkomeld	20	20
Hållbart arbetsliv	16	16
Civilt försvar	7	7
Statsbdg. merkostnader Covid19	6	6
Statsbdg. för väntetider cancervård	5	5
Summa	698	596

Tabell 3. Riktade statsbidrag över 5 mnkr

* utbetalt belopp tom. juli periodiseras som intäkt över helåret 2022.

Uppskjuten vård

Överenskommelsen täcker delarna *uppdämda vårdbehov, utökning av AT-tjänster, ökning av antalet vårdplatser och covidrelaterad och uppskjuten vård*. Statsbidraget baseras på folkmängd. För delen covidrelaterad och uppskjuten vård erhåller Region Dalarna 110,3 mnkr. För delen ökning av antal vårdplatser

erhåller Region Dalarna 11,7 mnkr. För delen utökning av antalet AT-läkare erhåller Region Dalarna 8,1 mnkr. För delen uppdämda vårdbehov erhåller Region Dalarna 55,1 mnkr. Per juli 2022 har Region Dalarna erhållit totalt 177 mnkr för överenskommelsen.

God och nära vård

Överenskommelsen består av fyra utvecklingsområden som alla syftar till att stödja utvecklingen av hälso- och sjukvården med inriktning på den nära vården.

Överenskommelsen 2022 omfattar för riket totalt 6 373 miljoner kronor och fördelas på utvecklingsområdena enligt nedan:

- Utvecklingen av den nära vården med primärvården som nav
- Goda förutsättningar för vårdens medarbetare
- Insatser inom ramen för Vision e-hälsa 2025
- Förstärkning av ambulansvården

Per juli har Region Dalarna erhållit 140 mnkr för överenskommelsen.

Utökad testning covid-19

För 2022 är ersättningen 1100 kronor per PCR-test och 300 kronor per antigen test. Utöver detta har totalt 350 mnkr avsatts till insatser för smittspårning och vissa regiongemensamma insatser för riket totalt. Region Dalarna utför numer de flesta analyser inom organisationen. Volymen utförda tester beror helt på nationella riktlinjer och smittspridning. Per juli har Region Dalarna erhållit 85 mnkr för utförd testning.

Vaccinering Covid-19

Enligt överenskommelsen ersätter staten regionerna med 275 kronor per given dos vaccin i schablonersättning. Utöver schablonersättningen tillkommer 50 kronor per given första och andra dos vaccin. Dessutom avsätter regeringen totalt 195 mnkr till landets regioner för kapacitetsåtgärder. Per juli har Region Dalarna erhållit 52 mnkr inom ramen för överenskommelsen.

Kortare köer, tillgänglighet.

Överenskommelsen innehåller två block som är kopplade till ett antal prestationsbaserade kriterier. För block två utbetalas en del av medlen baserat på invånarantal, och den summan, cirka 12 mnkr, finns i utfallet per juli. Resterande

prestationsbaserade delar utbetalas i augusti och december.

Psykiatrisatsning

Syftet med överenskommelsen är att vidmakthålla och stärka den utveckling som skett genom tidigare överenskommelser med målsättningen att öka tillgängligheten till stöd och behandling av god kvalitet och att främja hälsa och förebygga och motverka psykisk ohälsa och suicid för personer i alla åldrar. Stimulansmedlen fördelas på följande områden: mobila lösningar, barn och ungdomspsykiatri, en kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård samt den psykiatriska traumavården. Medlen fördelas utifrån befolkningens mängd.

Förlossningsvård och kvinnors hälsa

Överenskommelsen utgör en del i arbetet för en mer jämställd hälso- och sjukvård och omfattar hela vårdkedjan före, under och efter graviditet. Sedan 2015 har flera överenskommelser som rör kvinnors hälsa tecknats mellan Regeringen och SKR. 2021 tecknades en tilläggsöverenskommelse med syftet att uppnå en sammanhållen, jämlik och personcentrerad vårdkedja utifrån kvinnors olika behov. 2022 ändrades den del av överenskommelsen som berörde pilotinsatser för cancerscreening och ersattes av ambitionen att utföra insatser för att utrota livmoderhalscancer. Per juli har Region Dalarna erhållit 38 mnkr inom ramen för överenskommelsen.

Ökad tillgänglighet av läkare inom äldreomsorgen (Läkomeld)

Syftet med överenskommelsen är att utöka tillgången på läkare inom äldreomsorgen. Medel för 2021 har balanserats över året till 2022. Under 2022 har ytterligare medel tillkommit. Medlen fördelas inom regionen baserat på patienter inom SÄBO. Per juli har Region Dalarna erhållit 20 mnkr.

Hållbart arbetsliv, återhämtningsbonusen.

Syftet med statsbidraget är att stärka förutsättningarna för ett hållbart arbetsliv för personalen inom hälso- och sjukvård. Exempel på insatser är utbildning av chefer, utrustning av friskvårdslokaler och utbildning i hälsosam schemaläggning. Per juli har Region Dalarna erhållit 16 mnkr.

Civilt försvar

Delområden som Region Dalarna ska genomföra insatser inom ramen för överenskommelsen Civilt Försvar inom Hälso- och sjukvården är följande: krigsorganisation och bemanning, samverkan och ledning, planeringssamverkan, utbildning och övning, omhändertagande av många skadade, försörjningsberedskap och motståndskraft. Syftet med överenskommelsen är att dra nytta av lärdomarna från Covid-19 pandemin samt att höja regionens förmåga att verka i kris och krig. Per juli har Region Dalarna erhållit 7 mnkr inom ramen för överenskommelsen.

Skyndsamma transporter, merkostnader covid-19

Statsbidraget avser ersättning för skyndsamma transporter av covidpatienter. Utfallet 2022 innehåller även ersättning för transporter utförda i slutet av 2021. Region Dalarna har hittills erhållit 6 mnkr.

Väntetider cancervård

Exempel på insatser inom överenskommelsen är utbildningsinsatser, cancersamordnartjänst, patientsättning för representanter i bland annat cancerrådet, enkätundersökning och prostatacancertestning. Per juli har Region Dalarna erhållit 5 mnkr inom ramen för överenskommelsen.

2.4.2 Skatteintäkter

Regionens största intäkt är skatteintäkter som motsvarar cirka 60 procent av de externa intäkterna. Det innebär att skatteintäkternas utveckling har en stor påverkan på regionens ekonomi. Skatteintäkterna har ökat med 188 mnkr, motsvarande cirka 4% jämfört med samma period 2021. Prognos för skatteintäkter är 195 mnkr högre än budget, och baseras på SKR'S skatteunderlagsprognos från augusti. Förändringen tillskrivs ökat skatteunderlag för både åren 2021 och 2022.

2.4.3 Generella statsbidrag och utjämning

Generella statsbidrag och utjämning är 79 mnkr högre jämfört med samma period föregående, ökningen jämfört med samma period 2021 motsvarar cirka 4%. Helårsprognosen för 2022 är 52 mnkr högre än budget vilket kopplas till högre inkomstutjämning och reglertjänst än förväntat.

Regleringsposten² påverkas av ändrade statsbidrag mellan åren, men också av hur kostnaden för inkomstutjämningsystemet ändras, den är cirka 41 mnkr högre än budget. Regleringsposten, som kan vara såväl positiv som negativ, fördelas lika till regionerna. Inkomstutjämnning räknas ut efter skattekraft, och är statligt finansierad till 95 procent. En region betalar en avgift, och resterande får ett bidrag.

Kostnadsutjämnningen utjämnar för strukturella kostnadsskillnader beroende på demografi, invånarnas behov och produktionsvillkor, exempelvis löner och geografi. Det är ett relativt system vilket innebär att Region Dalarnas behov jämförs med medelregionens. Systemet går således alltid jämnt upp. Grundtanken är att alla kommuner och regioner ska ha samma ekonomiska förutsättningar.

En ny kostnadsutjämnning trädde i kraft 2020 och innebär för region Dalarna cirka 350 mnkr mer i intäkter per år jämfört med åren innan. Utjämnningen förstärktes utifrån faktorer som befolkningstäthet och socioekonomi.

Tabellen nedan visar ackumulerat utfall, prognos och budget för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning	Ack utfall juli	Prognos	Budget
Skatteintäkter	4 439	7 691	7 496
Inkomstutjämningsbidrag	971	1 665	1 644
Regleringsavgift	111	189	148
Kostnadsutjämningsbidrag	324	556	555
Statsbidrag läkemedel	582	1 007	1 018
Summa	6 427	11 108	10 861

Tabell 4. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning

2.4.4 Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader uppgår till 7 087 mnkr per sista juli 2022, vilket är cirka 53 mnkr lägre än föregående år. Föregående år innefattade kostnaderna jämförelsestörande poster avseende livslängdsantagandet i pensionskostnadsberäkningen, rensat för den jämförelsestörande posten är årets ackumulerade kostnader cirka 2,9% (198 mnkr) högre. Prognostiserad bruttokostnad är cirka 12 502 mnkr, vilket innebär en förväntad

bruttokostnadsutveckling (exklusive jämförelsestörande poster) för helåret om cirka 3,6%, alltså något högre än ackumulerat utfall. Verksamhetens kostnader prognostiseras för helåret knappt 3% högre än budget. Verksamhetens kostnader budgeteras i regionplan utifrån en förväntad nivå av intäkter och riktade statsbidrag. Eftersom intäkterna för regionen, främst avseende de **riktade statsbidragen** är högre än budget innebär den jämfört budget högre prognostiserade kostnadsnivån en lägre nettokostnad än budget för regionen. Verksamhetens nettokostnad avser den kostnadsnivå som ska finansieras av regionbidrag (ramfinansiering). Den nu prognostiserade bruttokostnadsnivån, som är cirka 3% högre än budget, är ur ett historiskt perspektiv i regionens ekonomi inte förenlig med positiva ekonomiska resultat. Eftersom verksamhetsintäkterna, särskilt de riktade statsbidragen, också är högre än budget så kan nettokostnadsnivån hållas nere. Det innebär alltså att region Dalarna är i högre grad beroende av verksamhetsintäkter och särskilt riktade statsbidrag för att kunna bära nuvarande kostnadsnivå med bibehållet resultat.

Personalkostnaderna (kostnader för egen personal, exkluderande inhyrd) är per juli 2022 cirka 246 mnkr lägre än samma period föregående år. Personalkostnaderna innefattar ovan beskrivna jämförelsestörande post, exklusive den är personalkostnaderna i det närmaste i nivå med föregående år, detta trots en lönerrevision om i genomsnitt cirka 2%.

Jämförelsen mellan åren försvåras i hög grad av pandemin. Extraordinära personalinsatser i form av både numerär och ersättningar har skett under pandemins lopp, till dessa hör till exempel krisläges- och övertidsavtal. Dessa insatser skedde i högre grad under 2021, vilket därmed var kostnadsdrivande för personalkostnaderna under föregående år. När verksamheten under 2022 rör sig tillbaka mot ett "normalläge" sjunker också kostnaderna. Till förra årets delårsrapport rapporterades en ökning av den arbetade tiden om drygt 300 000 timmar, i år ses en motsvarande minskning av knappt 300 000 timmar. Den korta sjukfrånvaron är betydligt

² Regleringsposten är en restpost som beräknas som skillnaden mellan de av riksdagen anvisade medlen och summan av övriga

uppräknade bidrag och avgifter, samt fördelas mellan kommunerna respektive landstingen med ett enhetligt belopp per invånare

högre 2022 jämfört med föregående år. I hälso- och sjukvården är korttidssjukfrånvaron cirka 50% högre jämfört med samma period föregående år. Korttidssjukfrånvaron verkar kostnadsdämpande i de fall vikarier inte finns att tillgå, särskilt inom personalgrupper där det råder brist på personal. Hälso- och sjukvården rapporterar också en fortsatt vakansproblematik som bidrar till att lönekostnadsnivån hålls nere.

Inhyrd personal

Per juli uppgår kostnaderna för inhyrd personal till cirka 130 mnkr, varav 119 mnkr avser kostnader för inhyrda läkare. Kostnadsökningen jämfört med föregående år är ackumulerat cirka 13 mnkr och avser kostnader för läkare. Kostnadsökningen återfinns framförallt inom divisionerna medicin och psykiatri i hälso- och sjukvården. Inom division medicin förklaras det ökande behovet av lagstadgade ledigheter samt i personalkostnadsavsnittet ovan beskrivna vakanser. Till föregående års delårsrapportering redovisade division psykiatri en minskande kostnad för inhyrd personal som tillskrevs divisionens arbete för att långsiktigt minska beroendet av inhyrda läkare. Nuvarande kostnadsutveckling och årsprognos indikerar att den fallande trenden inom divisionen brutits då kostnaderna förväntas bli cirka 4% högre jämfört med föregående år.

Ackumulerad kostnadsutveckling för inhyrd personal är cirka 11%, hälso- och sjukvården rapporterar dock att kostnaderna för inhyrd personal förväntas bli markant lägre under hösten jämfört med årets första sju månader. Prognostiserad kostnadsutveckling är cirka 1,4%, jämfört med föregående år. Totalt förväntas kostnaderna bli cirka 219 mnkr, att jämföra med föregående års 215 mnkr och budgeterade 131 mnkr.

Inhyrd personal (mnkr)	Utfall 22-jul	Utfall 21-jul	Prognos 2022	Budget 2022	Utfall 2021
Läkare	-119	-106	-204	-128	-196
division medicin	-11	-6	-20	-1	-13
division kirurgi	-10	-11	-17	-16	-19
division psykiatri	-25	-20	-40	-24	-39
division primärvård	-57	-56	-98	-87	-98
division med. service	-17	-14	-29	0	-27
Sjuksköterskor	-6	-8	-10	0	-14
Övrig personal	-5	-2	-5	-2	-6
Summa inhyrd personal	-130	-117	-219	-131	-215

Tabell 5. Kostnader, inhyrd personal

Köpt vård

Kostnaderna för högspecialiserad vård är ackumulerat lägre än föregående år. Fram till och med juli har kostnaderna minskat med 4,2 % i jämförelse med föregående år. Det är framför allt kostnaderna för de extraordinära patienterna, dvs för de fall av högspecialiserad vård som kostar över 800 tkr, som näst intill har halverats. Situationen kan snabbt förändras då kostnaderna för dessa patienter och varierar stort, både mellan åren och under innevarande år, dessutom är kostnaden i vissa fall kopplad till enskilda patienter som kan få stor inverkan i den totala kostnaden. Prognostiserad kostnad för högspecialiserad vård är 15 mnkr lägre än budgeterade 692 mnkr i hälso- och sjukvården.

För övrig köpt vård (köpt vård exklusive högspecialiserad vård) är kostnadsutvecklingen hög. Tom juli är ökningen cirka 30%. Ökningen är att förvänta då målet för verksamheten är att uppskjuten vård och operationskö till följd av pandemin ska hamna i balans. Kostnaden för den köpta vården upplevs som mycket svårbedömd då den beror på flertalet yttre faktorer som inte regionen styr över. Det gäller exempelvis tillgängligheten hos de vårdgivare som hälso- och sjukvården skickar remisser till samt villig- och möjlighet hos dalfolket att resa utanför länet för operation. Kostnaderna bedöms bli knappt 60 mnkr högre än föregående år. Observera att kostnadsökningen till del finansieras av riktade statsbidrag.

Läkemedel

Läkemedelskostnaderna är cirka 26 mnkr högre än föregående år. Ackumulerad kostnadsutveckling avser till största del förmånsläkemedel. I hälso- och sjukvården avviker ackumulerade kostnader för rekvisitionsläkemedel mot budget med -9,6 mnkr och på helåret är prognosen en avvikelse mot budget med -13,4 mnkr. Infektionskliniken har en hög kostnadsutveckling, där kostnaderna i hög grad påverkas av de läkemedel som används vid behandling av covid-19.

Ett av hälso- och sjukvårdens mål är att läkemedelskostnaderna ska minska jämfört med föregående år. Bruttokostnadsutvecklingen i hälso- och sjukvården är 1,9% för rekvisitionsläkemedel och 3,5% för

förmånsläkemedel. Prognostiserad brutto kostnadsutveckling är lägre för både rekvisitions- och förmånsläkemedel, dock förväntas de båda och den totala bruttokostnaden att överstiga årets budget.

Medicinskt material

Regionens kostnader för medicinskt material har ökat under pandemiåren 2020 och 2021. Totalt under 2022 är dock kostnaderna något lägre än föregående år vilket beror på en lagerföring av varor inköpta under föregående år, motsvarande cirka 11 mnkr. Rensat för lagerföringen är kostnaderna i nivå med föregående år. Hälso- och sjukvården rapporterar att kostnaderna för medicinskt material till viss del påverkas av den utökade provtagningen i början av året och att man opererat fler patienter i jämförelse med föregående år.

Trafikkostnader

Kollektivtrafiknämndens kostnader för trafik beräknas bli cirka 40 mnkr högre 2022, jämfört med föregående år. Kollektivtrafikkostnaderna styrs av en korg av index innefattande bland annat KPI, ränta och drivmedel. Indexkorgen uppdateras löpande under året och styr ersättningen i regionens avtal med trafikoperatörer. Under 2022 syns en betydande ökning i underliggande index till följd av utvecklingen på energimarknaden och inflations/ränteutvecklingen vilket ligger till grund för kostnadsökningen. Prognostiserade trafikkostnader för helåret är cirka 1 000 mnkr, att jämföra med budgeterade 925 mnkr. Kostnadsprognosen är 114 mnkr högre än föregående års nivå, vilket förutom indexutvecklingen också beror på att kostnaderna under 2021 hölls nere av ett kortsiktigt avtal avseende incitament till trafikoperatörerna. Det avtalet gick ut vid årsskiftet.

Avskrivningar

Kostnaderna för avskrivningar är cirka 8 mnkr lägre jämfört med föregående år. Den negativa kostnadsutvecklingen för avskrivningar beror i första hand på lägre kostnader för inom IT. Skillnaden tillskrivs förändrad redovisning av immateriella tillgångar där tidigare anläggningar som genererade avskrivningar utrangerats och nu alltså inte lägre genererar kostnader. Ackumulerat är avskrivningskostnaderna inom IT-enheten cirka

11 mnkr lägre jämfört med föregående år. Avskrivningarna prognostiseras något lägre för helåret men i nivå med föregående år, exklusive de förändrade IT-avskrivningarna.

Finansiella kostnader

Region Dalarnas finansiella kostnader består i huvudsak av två delar; orealiserade värdeförändringar samt finansiell del av pensionskostnaderna. De finansiella kostnaderna är ackumulerat juli cirka 255 mnkr, att jämföra med 39 mnkr föregående år samt budgeterade 115 mnkr. Av utfallet avser cirka 62 mnkr pensionskostnader, vilket innebär en kostnadsökning jämfört föregående år för pensioner om cirka 25 mnkr. Kostnadsökningen kopplas till bakomliggande förändringar i pensionsberäkningen, såsom inkomst- och prisbasbelopp och är väntad samt budgeterad. Prognostiserad finansiell pensionskostnad ligger väl i linje med budget för helåret.

Den avgörande posten för de finansiella kostnaderna är istället de orealiserade förlusterna som kopplas till regionens värdepappersportfölj. Kostnaden avser kurs- och indexförändringar som skett på de finansiella marknaderna, både i världen och i Sverige. Regionens värdeförändring bokförs löpande, observera att förlusterna avser just värdeförändringen på regionens placeringar och reell förlust uppstår först om regionen avyttrar innehav i värdepappersportföljen. Region Dalarna har köpt nya andelar i aktiefonder och räntefonder under perioden och kommer att fortsätta med det enligt plan under resten av året. Den sammantagna prognosen för helåret avseende orealiserade värdeförändringar är -192 mnkr. Observera att prognosen innebär en oförändrad värdeutveckling för resten av året, jämfört med utfallet i juli. Utvecklingen är kopplad till makroekonomiska faktorer väl utanför regionens kontroll. Som exempel kan nämnas kriget i Ukraina samt utvecklingen på ränte- och energimarknaderna. Prognosen för de orealiserade förlusterna är starkt bidragande till osäkerheten i prognosen för regionens resultat 2022.

2.4.5 Sambandet mellan verksamhetens nettokostnader³ och utveckling av skatter och generella statsbidrag

Prognostiserad utveckling av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 4,7 %, jämfört föregående år. Utfall per juli är 4,3 % och budgeterad utveckling av skatter och statsbidrag är 2,4 %. Prognostiserad nettokostnadsutveckling är 4,7 %, rensat för extraordinär pensionspost som bokfördes i april 2021 om 251 mnkr är nettokostnadsutvecklingen 7,4% i prognos.

Nettokostnadsutvecklingen mäts löpande som relativt tal där jämförelsegrunden är samma period föregående år. Begreppet nettokostnad är i viss mån förvirrande då det innehåller både vissa intäkter och kostnader. Det innebär att nettokostnaderna går ner om verksamhetsintäkterna ökar mer än kostnaderna och omvänt att nettokostnaderna går upp om kostnaderna ökar mer än intäkterna. Skatteintäkterna från befolkningen påverkar inte nettokostnaderna. Nettokostnadsutvecklingen har, under de senaste åren, i hög grad varit kopplad till utvecklingen av verksamhetsintäkterna och särskilt de riktade statsbidragen. Delar av verksamhetsintäkterna har fallit under pandemin (till exempel på grund av färre resande i kollektivtrafiken) samtidigt som andra delar stigit då staten har tagit stort ekonomiskt ansvar för pandemin genom statsbidrag. Förutom att bidragen varierat i omfattningen mellan åren har de också betalats ut vid olika tidpunkter under året, två faktorer som i hög grad påverkar jämförelser mellan perioder. Ackumulerat juli 2022 är verksamhetens intäkter i nivå med föregående år. De riktade statsbidragen är relativt lägre jämfört föregående år. Utöver de riktade statsbidragen utvecklas övriga verksamhetsintäkter i positiv riktning under 2022, de rör sig mot en "normal" nivå när effekterna av pandemin klingar av. Nettokostnadsutvecklingen under inledningen av året 2022 är negativ, just beroende på högre intäkter, där intäkterna ökar mer än kostnaderna, jämfört med motsvarande perioder föregående år.

Den branta nettokostnadsutvecklingen för budget 2022 (8,6 %) beror till stor del på den ekonomiska

påverkan av pandemin. Budgeten för 2022 beräknas med en nivå av *kända* riktade statsbidrag. Utfallet föregående år och prognos innevarande år innefattar förutom de budgeterade statsbidragen också ett flertal senare beslutade statsbidrag, inte minst kopplade till pandemin. Nettokostnadsutveckling i prognos 2022 är också historiskt brant (7,4 %). Det beror på att nettokostnaderna föregående år innefattade en större andel riktade statsbidrag, när dessa intäkter nu rör sig neråt (de ligger dock alltså på en historiskt hög nivå) så stiger nettokostnaden. För resterande del av året förväntas alltså en lägre nivå av riktade statsbidrag än 2021, vilket driver upp nettokostnadsutvecklingen. Prognosen är dock alltså under budget, vilket innebär ett överskott. Utfallet 2021 innefattar även stor jämförelsestörande *kostnads*post om 251 mnkr avseende pensioner. Det försvårar ytterligare jämförelserna mellan åren.

Även bruttokostnadsutvecklingen⁴ påverkas av pandemin och jämförelsestörande poster mellan åren. Under pandemiåren finns betydande kostnadsökningar avseende extraordinära insatser såsom testning och vaccinering samt extraersättningar till personal. Dessa kostnader varierar i pris, omfattning och volym under och över åren. Som exempel kan nämnas Hälso- och sjukvården som under 2021 redovisade merkostnader till följd av pandemin om cirka 150 mnkr, att jämföra med 2022 där cirka 40 mnkr redovisas till och med juli. Rensat för jämförelsestörande poster är bruttokostnadsutvecklingen ackumulerat cirka 2,4% i juli 2022.

Skatter och generella statsbidrag utvecklar sig bättre än förväntat. Ackumulerat utfall är cirka 4,3%, prognosen är 4,7% - båda att jämföra med budgeterade 2,4%.

Sammantaget innebär den ekonomiska utvecklingen under 2022 att skatter och generella statsbidrag ökar mer än verksamhetens kostnader. Verksamhetens intäkter förväntas samtidigt bli något lägre än föregående år, de är dock i tillräcklig nivå för att ge en prognostiserad nettokostnadsutveckling under budget (det vill säga ett överskott).

³ Till nettokostnaderna hör riktade, men ej generella, statsbidrag

⁴ Till bruttokostnaderna hör alla kostnader förutom de finansiella

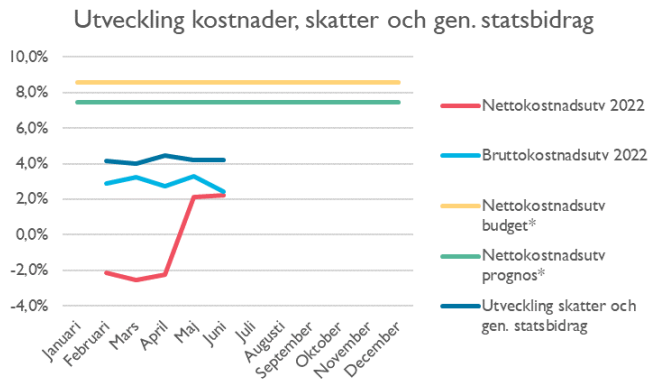

Diagram 1. Utveckling av kostnader, skatter och generella statsbidrag

*Prognos och budget värden avser helår, ej periodiserad data

Soliditet

Soliditet är ett nyckeltal som visar hur stor andel av tillgångarna som finansieras med eget kapital. En analys av soliditeten syftar till att bedöma betalningsförmågan på lång sikt. Vid utgången av 2021 hade regionen en soliditet på 22 procent och vid delår, juli 2022, hade regionen en soliditet på 26 procent.

Pensioner intjänade år 1998 eller senare redovisas som en skuld i balansräkningen motsvarande 4 529 mnkr. Pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas i enlighet med gällande lagstiftning och regelverk som ansvarsförbindelse (redovisas *inte* i balansräkningen) och uppgår till 4 352 mnkr. Om de pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelse räknas med blir den prognostiserade soliditeten minus 24 procent, att jämföra med minus 30 procent vid årsskiftet, en något bättre soliditet.

Upplåning

Det totala låneskulden uppgår till 100 mnkr. En låneram på max 600 mnkr för ny upplåning finns. Utöver det finns en kontokredit på 200 mnkr för att säkerställa kortsiktig betalningsförmåga.

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2022 uppgår till 856 mnkr. Prognosen för investeringar uppgår till 895 mnkr, 39 mnkr högre än budgeterat.

Se avsnitt "Investeringsredovisning" nedan för fördjupad beskrivning av investeringarna

Likvida medel inklusive pensionsportfölj

Likvida medel har sedan årsskiftet ökat från 949 mnkr till 961 mnkr per 31 juli 2022. Anskaffningsvärdet på pensionsmedel uppgick till 2 214 mnkr per 31 juli 2022, vilket innebär att den samlade likviditeten uppgår till 3 175 mnkr. Kontokrediterna uppgår till 200 mnkr under 2022 och var ej utnyttjad vid bokslutstillfället.

I likvida medel ingår en pensionsportfölj med placeringar i fonder. Syftet med pensionsportföljen är att över tid möta likviditetsbelastning av framtida pensionsutbetalningar. Anskaffningsvärde den 31 juli 2022 uppgår till 2 214 mnkr och marknadsvärdet till 2 551 mnkr. Hittills under året har insättning skett vid två tillfällen uppgående till 200 mnkr.

Portföljens marknadsvärde är 28,7 procent av den totala pensionsskulden⁵ inklusive löneskatt per den 31 juli 2022. Det är en minskning gentemot den 31 december 2022 då motsvarande andel var 29,2 procent.

Pensionsportfölj mnkr	Normal andel	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde 2022-07-31	Portföljandel 2022-07-31	Marknadsvärde 2021-07-31	Portföljandel 2021-07-31
Aktier	50%	972	1 342	53%	1 203	57%
Räntor	30%	1 210	1 178	46%	870	41%
Alternativa	20%	32	31	1%	32	2%
Totalt	100%	2 214	2 551	100%	2 106	100%

Tabell 6. Pensionsportfölj

Återlån av pensionsmedel inkl. löneskatt, mnkr	2022-07	2021-12	Förändring
Avgiftsbestämd ålderspension individuell del 1998-1999	-200	-200	0
Avsättningar pensioner	-4 329	-4 065	264
Ansvarsförbindelse	-4 352	-4 417	-65
Totalt pensionsåtagande inkl. löneskatt	-8 881	-8 682	199
Finansiella placeringar för pensionsmedel, marknadsvärde	2 551	2 536	15
Återlånade medel*	-6 330	-6 146	184

Tabell 7. Återlån av pensionsmedel och totalt pensionsåtagande

Pensionsåtaganden och återlånade medel⁶ till driften av verksamheten

Det totala pensionsåtagandet har ökat jämfört med föregående år med 199 mnkr.

Anskaffningsvärdet på pensionsfonden har ökat med 207 mnkr, inklusive återinvesterade fondrabatter under året, medan marknadsvärdet på placeringarna har ökat med 15 mnkr per 31 juli 2022. Detta innebär att återlånade medel ökat med 184 mnkr på balansdagen. Se tabell 9 nedan.

Region Dalarna har alltså placerat medel om cirka 200 mnkr (enligt plan) under perioden, samtidigt har marknadsvärdet för placeringarna sjunkit och total skuld stigit. **Regionen har därmed en lägre andel placeringar i relation till total skuld**, framförallt kopplat till utvecklingen på de finansiella marknaderna.

⁵ Total pensionsskuld avser summan av avsättningar till pension i balansräkningen och ansvarsförbindelsen utanför balansräkningen

⁶ Rådet för kommunal redovisning har definierat begreppet återlån som skillnaden mellan totala pensionsförpliktelser och förvaldade pensionsmedel, angivna till marknadsvärde

2.5 Mål- och uppdragsredovisning

I avsnittet beskrivs mål- och uppdragsuppfyllelsen, utifrån regionplanen och dess målområden, med tillhörande prognos för helåret. Dessutom redovisas vårdgaranti samt uppföljning av intern styrning och kontroll.

2.5.1 Måluppfyllelse utifrån regionplanens målområden

Prognos för måluppfyllelse, delårsrapport juli 2022	Målområde														
	Medborgare			Medarbetare och ledarskap			Hållbar utveckling			Digitalisering			Summa		
Förvaltning	●	▲	■	●	▲	■	●	▲	■	●	▲	■	●	▲	■
Hälso- och sjukvård	2	4	2	1		2	2	2	1	3			8	6	5
Central förvaltning	2	2		6		1	1			2			11	2	1
Hörsel och Syn Region Dalarna		1		1	1		1			1			3	2	
Regionfastigheter	3	1		3			7	1		1			14	2	
Regionservice Dalarna	5			4			4	1		1	1	1	14	2	1
Kultur och Bildning	1	2		2	2		3				3		6	7	
Tandvårdsförvaltning	1	1			1	1		2		1			2	4	1
Kollektivtrafikförvaltning	2	1		2		1	1	1	1	2			7	2	2
Patientnämndsförvaltningen	3	1		4			3			3	1	1	13	2	1
Regional utvecklingsförvaltning	11	3	1	4	4		36	5		1	1	1	52	13	2
Hjälpmedel Dalarna	1			1			1						3		
Kostsamverkan Mora	4			4			2	1		1	1		11	2	
Summa	35	16	3	32	8	5	61	13	2	16	7	3	144	44	13

Mål uppfyllt	●	144
Mål delvis uppfyllt	▲	44
Mål ej uppfyllt	■	13
Summa antal mål		201

Tabell 8. Måluppfyllelse utifrån regionplanens målområden

I regionplanen finns fyra målområden som ska vara vägledande vid nämnders och verksamheters målstyrningsprocesser. Region Dalarnas målområden är: *medborgare, medarbetare och ledarskap, hållbar utveckling* samt *digitalisering*.

Måluppfyllelsen utvärderas i första hand i årsredovisningen. I delårsrapport lämnar respektive förvaltning en prognos för måluppfyllelsen 2022. I samband med delårsrapporteringen hålls en delårskonferens. Vid delårskonferens (genomförs årligen i september) presenterar respektive nämnd/förvaltning sitt målarbete samt uppföljning av målen. Alla mål redovisas också per nämnd/förvaltning, sammanställt i egen delårsrapport (bilaga 1) samt i särskild bilaga (bilaga 2) till delårsrapporten. Målarbetet

utvecklas succesivt i regionen, med syfte att få genomslag i och utveckla verksamheten utifrån regionplanens viljeinriktning. Under årets delårskonferens kommer särskild vikt att läggas vid både åiterrapportering- samt utveckling av målarbetet, också med hänsyn till att öka graden av gemensamhet mellan förvaltningar och nämnder i regionens målarbete.

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen utifrån regionplanens målområden är att den är relativt god. De flesta mål förväntas uppfylla eller delvis uppfylla över året. Tretton av 201 mål förväntas inte uppnås under året, dessa är spridda över alla målområden samtidigt som de flesta finns inom medarbetar- och ledarskapsperspektivet. Medarbetarperspektivet är ett prioriterat område för regionen, måluppfyllnaden indikerar att arbetet i området måste fortskrida och utvecklas.

I hälso- och sjukvården förväntas 5 av 19 mål, fördelade över alla målområden utom digitalisering, att inte vara uppfyllda under året.

Målen som inte förväntas uppnås i hälso- och sjukvården är:

- Att primärvårdens andel av de totala sjukvårds-resurserna ska öka
- Vårdgarantin för operation/åtgärd
- Minskad personalomsättning
- Minskad sjukfrånvaro
- Minskade läkemedelskostnader

Regionstyrelsens förvaltning förväntar sig att inte uppnå 1 av 14 mål. Det gäller målet att hålla sjukfrånvaron under 3%. Regionservice förväntar sig att inte uppnå 1 av 17 mål. Det gäller målet att utveckla och införa digital beställar-funktion av servicetjänster för ökad kundnytta.

Kollektivtrafikförvaltningen förväntar sig att inte uppnå 2 av 11 mål. Det gäller målen att *Alla chefer ska gå eller ha påbörjat regionens chef- och ledarskaps-utbildning* samt att ha en ekonomi i balans.

Patientnämnden förväntar sig att inte uppnå 1 av 16 mål. Det gäller målet att antalet besökare på patientnämndens sida på regionwebben ska överstiga 1 300.

Regional utvecklingsförvaltning förväntar sig att inte uppnå 2 av 67 mål. Det gäller målen för Användning av Hållbarhets-webben samt framtagandet av en regional digitaliserings-strategi.

Folktandvården Dalarna har som mål att vara en attraktiv arbetsgivare genom att erbjuda god handledning, kompetensutveckling, forskning och utveckling. Målet förväntas inte uppnås med hänvisning till vakans- och personalomsättningsläget.

För detaljerad uppföljning och bakomliggande faktorer för bedömningen av måluppföljningen, se bilaga 2.

2.5.2 Vårdgaranti

Vårdgarantin ingår i hälso- och sjukvårdens mål. Nedan redovisas utfall för vårdgarantins delar med tillhörande målvärde och prognos för resultat vid årets slut.

Nyckeltal vårdgaranti	Utfall Jan- juli	Mål	Prognos helår
Vårdgaranti – 0 – telefon tillgänglighet primärvården	89 %	95 %	▲
Vårdgaranti – 3 – bedömning primärvården	89 %	95 %	▲
Vårdgaranti – 30 – första besök barn- och ungdomspsykiatri	62 %	72 %	●
Vårdgaranti – 90 – första besök specialiserade vården	71 %	85 %	▲
Vårdgaranti – 90 – operation/åtgärd specialiserade vården	51 %	85 %	■

● mål uppfyllt ▲ mål delvis uppfyllt ■ mål ej uppfyllt

Tabell 9. Vårdgaranti

Telefontillgängligheten i primärvården har försämrats under andra kvartalet. Antalet inkommande samtal har dock varit fler än tidigare år vilket tyder på hög arbetsinsats.

För att förbättra *bedömning inom tre dagar* fortsätter arbetet med rätt använd kompetens (RAK). Många vårdcentraler arbetar aktivt för att patienterna ska få träffa den yrkeskategori som bäst tillgodoser behovet.

Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har en situation där de inte lyckas hålla *vårdgaranti till första besök*, behandlingsstart eller utredningsstart. De har ett högt söktryck där antalet patienter ökat från 2 932 till 4 307. Det är en ökning på 46,9 % jämfört med samma tid 2021. Samtidigt har de personalbrist och nya rutiner i samband med införandet av vårdval.

Vårdgarantiuppfyllelse 71 % för *första besök i specialist vård* är lägre än för ett år sedan då det var 78 % vid delårsrapporteringen. Det kan delvis förklaras av ett ökat remissinflöde till mottagningarna utifrån lägre belastning (avseende pandemin) hos remitter.

Vårdgarantiuppfyllelse 51 % för *operation/åtgärd* är en förbättring jämfört med 2021 års delårsrapportering då uppfyllelsen var 45 %. Tertiärvärdet 2022 var 58 %, men det brukar

försämras över sommaren. Prognosen är att hälso- och sjukvården inte når målvärdet 85 % vid året slut, men att värdet kommer att förbättras. Antalet patienter som väntar till anestesikrävande operation juli 2022 (4 625) är 1 026 färre jämfört med juli 2021 då 5 651 patienter väntade. Trots att pandemin på nytt har begränsat operationsresurserna har väntelistan till anestesikrävande operationer minskat marginellt under delåret från 4 750 till som lägst 4 334 patienter. Externa vårdköp har bidragit till den utvecklingen. Sommaren kommer som tidigare att medföra en ökning av väntelistan vilket också syns på det senaste utfallet i juli månad.

2.5.3 Uppdrag i regionplan 2022

Uppdrag som tilldelats av regionfullmäktige i regionplan, prognos helår					
Förvaltning	 Klart	 Ständigt pågående	 Pågående	 Ej startat	Summa
Hälso- och sjukvård	14	3	10	2	29
Central förvaltning	8	26	13		47
Hörsel och Syn Region Dalarna	3				3
Regionfastigheter	5	4	1		10
Regionservice Dalarna	3	1	2		6
Kultur och Bildning	4	3	0	1	8
Tandvårdsförvaltning	3	2		1	6
Kollektivtrafikförvaltning	2	1	6	2	11
Patientnämndsförvaltningen	2				2
Regional utvecklingsförvaltning	2	6	2	1	11
Hjälpmedel Dalarna	3	2			5
Kostsamverkan Mora	1				1
Summa	50	48	34	7	139

- Klart
- Ständigt pågående
- Pågående
- Ej startat

Tabell 10. Uppdrag i regionplan

Nämndernas uppdrag enligt regionplanen utvärderas i första hand i årsredovisningen. I delårsrapporten lämnar respektive förvaltning en prognos för genomförandegraden av uppdragen under 2022. Uppdragen redovisas också i nämndens delårsrapport samt i särskild bilaga till delårsrapporten.

Av de 139 uppdrag som återrapporteras i förvaltningars delårsrapport är prognosen att cirka 70 % av uppdragen kommer att slutföras till årets slut, eller är av arten ständigt pågående. Knappt 25 % av uppdragen förväntas vara påbörjade och pågående. De kvarvarande fem procenten, sju stycken uppdrag förväntas inte startat till årets slut.

Hälso- och sjukvården redovisar att två uppdrag inte har startat. Det ena uppdraget handlar om att utreda möjligheter för entreprenörer att öppna specialistmottagningar. Uppdraget behöver genomföras i samarbete med vårdval vilket planeras till hösten 2022. Det andra uppdraget handlar om att sänka läkemedelskostnader vilket är svårt med tanke på den medicinska utvecklingen med dyrare men också bättre läkemedel. Ständigt arbete för att hålla

kostnaderna nere med till exempel byten till billigare preparat pågår löpande. Jämfört med riket har Dalarna låga läkemedelskostnader per invånare.

Kultur- och bildningsförvaltningen, tillsammans med regional utvecklingsförvaltning beräknar att inte kunna genomföra ett av sina uppdrag under 2022. Det avser uppdraget att *Tillsammans skapa förutsättningar för att kunna nyttja de regionägda folkhögskolorna för uppdragsutbildningar inom bristyrken och språk*.

Tandvårdsförvaltningen beräknar att inte kunna genomföra ett av sina uppdrag under 2022. Det gäller att *Fullfölja särskiljande av beställar- och utförarkoncept i tandvården*. Arbetet med att särskilja beställar- och utförarkonceptet inom tandvården har legat vilande under första delen av 2022. För att uppdraget ska kunna fullföljas bör en central utredning genomföras kring hur beställarkonceptet inom Region Dalarna ska se ut i framtiden. Denna utredning är inte initierad.

Kollektivtrafikförvaltningen beräknar att inte kunna genomföra två av sina uppdrag under 2022:

- *färdigställandet av trafikförsörjningsprogrammet i samverkan med regionala utvecklingsnämnden*, där finns en tidplan och ett påbörjat arbete som planerat att trafikförsörjningsprogrammet kommer vara färdigställt för beslut i nämnd och fullmäktige under första kvartalet 2023.
- *Uppdraget att kollektivtrafikförvaltningen ska utreda och ge förslag på hur kollektivtrafiken väsentligt kan sänka utsläppen av växthusgaser och skadliga partiklar* kommer ej vara genomfört under 2022, i uppdraget är förvaltningen begränsad av de befintliga trafikavtal som reglerar kollektivtrafikens mål och värden av utsläpp

För detaljerad uppföljning och bakomliggande faktorer till bedömning och prognos av uppdrag, se bilaga 2.

2.5.4 Intern styrning och kontroll

Region Dalarnas system för styrning och ledning innehåller ett övergripande regelverk för intern styrning och kontroll. Nämnderna ska besluta om internkontrollplan för kommande år senast i december och sedan löpande göra uppföljning av resultatet och rapportera till regionstyrelsen två gånger per år. I tabellen nedan redovisas nämndernas prognos gällande resultatet för kontrollmomentens utfall i delårsrapporten 2022.

Resultat av granskade processer/moment			
Antal resultat per nämnd	●	▲	■
Hälso- och sjukvårdsnämnd/ Hälso- och sjukvård	18	2	0
Hälso- och sjukvårdsnämnd/ Hörsel och syn	4	2	0
Regionstyrelse / Central förvaltning	6	4	0
Fastighetsnämnd	6	0	0
Servicenämnd / Gemensam nämnd för kostsamverkan	4	0	0
Kultur- och bildningsnämnd	4	2	0
Tandvårdsnämnd	1	1	0
Kollektivtrafiknämnd	2	5	0
Patientnämnd	5	0	0
Gemensam nämnd Hjälpmedel Dalarna	6	1	0
Regional utvecklingsnämnd	1	4	0
Summa	57	21	0
	73 %	27 %	0 %

● Inga eller godtagbara avvikelser finns

▲ Avvikelser/brister observerade - åtgärd bör övervägas

■ Betydande avvikelser/brister observerade - åtgärd krävs

Tabell 11. Intern styrning och kontroll

Nämnderna har fastställt totalt 78 kontrollmoment för 2022. Prognosen är att 57 kontrollmoment får "inga eller godtagbara avvikelser" medan 21 kontrollmoment får "avvikelser/ brister observerade – åtgärd bör övervägas". Tandvårdsnämnden har ytterligare fyra kontrollmoment som pågår och lämnas utan resultatprognos. Regionstyrelsen har ett kontrollmoment med pågående och kontinuerligt arbete. Inga internkontrollmoment bedöms få "betydande avvikelser/brister observerade – åtgärd krävs".

2.6 Personal

Under första halvåret 2022 har pandemin fortfarande påverkan i en del av regionens verksamheter samtidigt som påverkan klingat av i andra. Inte minst inom Hälso- och sjukvården som fortsatt med vaccinationer i hög takt och med covid-vård samtidigt som annan vård, som stått tillbaka under pandemin, måste utföras.

Även andra förvaltningar har öppnat upp verksamhet eller "återställt" verksamheter som påverkats av pandemin, såsom Kollektivtrafiken, Folk tandvården, Kultur och Bildning med fler.

Ett av regionens målområden är medarbetare och ledarskap. Aktiviteter under delåret, inom målområdet, beskrivs närmare och i urval i avsnitt nedan.

2.6.1 Medarbetare

En del arbetsmiljörelaterade insatser med anledning av pandemin har eller kommer att startas upp för att minska risken för långsiktig ohälsa till följd av arbete under pandemin. Bland annat kommer ett arbete inom Hälso- och sjukvården genomföras på politiskt initiativ för att minska risken för psykisk ohälsa bland vårdpersonal som arbetet med att vårda covid-patienter. Arbetsmiljöinitiativ kopplat till pandemins påverkan på arbetsmiljö och sjukfrånvaro pågår även i flertalet andra förvaltningar, pandemin har påverkat och drabbat många av Region Dalarnas verksamheter på olika sätt.

Implementering av nytt samverkansavtal pågår fortfarande i samtliga förvaltningar, där bland annat ökat fokus på övergripande arbetsmiljöfrågor och verksamhetsutveckling är målsättningen.

Region Dalarna har sjösatt en avslutningsenkät som kommer gör det möjligt för enskilda medarbetare i hela organisationen att anonymt lämna synpunkter i samband med att medarbetaren slutar eller byter verksamhet. Vilket möjliggör för Region Dalarna att följa trender kopplat till såväl intern som extern rörlighet och som när den är fullt implementerad kommer att kunna ge viktiga kunskaper om vad som fungerar väl och vad som kan förbättras i organisationen.

Region Dalarna har varit aktiv i ansökan om stadsbidrag för den så kallade *Återhämtningsbonusen*, ett riktat stadsbidrag för att främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg. För 2022 har statsbidraget genererat 16 mkr i riktade medel till Region Dalarna för projekt som ska syfta till ökad återhämtning och bättre arbetsmiljö hos vårdpersonal inom ett tiotal projekt - på såväl klinisknivå utifrån verksamheternas egna initiativ och på större övergripande regionnivå, initierade av Personalenheten. Ett exempel på verksamhetsnära-projekt är en klinik inom division medicin som under hösten ges möjlighet att frigöra tid och resurser för att arbeta med utvecklingsarbete och kompetenshöjning. Ett annat projekt inom återhämtningsbonusen syftar till att inom en slutenvårdsverksamhet möjliggöra tid för samtalsstöd, reflektion, fortbildning och kompetenshöjning, återhämtning samt utbilda och arbeta för att nå hälsosam schemaläggning. Större övergripande projekt syftar till att öka tillgängligheten för kunskap inom området för arbetsmiljö och återhämtning samt stödja regionens chefer i arbetet med dessa frågor.

Politiskt beslut har fattats om utökning av arbetstidsmodell inom Hälso och Sjukvården, som nu vidareutvecklats för att även inkludera undersköterskor och skötare genom det så kallade "undersköterskelyftet". Satsningen innebär arbetstidsförkortning för personal som arbetar natt och rotation, genom ett nytt kollektivavtal som tecknats med Kommunal. Arbetstidsförkortningen leder uppskattningsvis till cirka 40 fler underskötersketjänster i Region Dalarna och möjliggör för fler att dela på nattarbetet. Inom undersköterskelyftet har också en modell för kompetensutveckling och möjlighet till vidareutbildning för undersköterskor och skötare tagits fram, den kommer att implementeras under hösten 2022. Totalt sett värderas satsningen, när den är fullt implementerad, till cirka 50 miljoner kr/år i form av förbättrade arbetsvillkor för kommunals medlemmar inom Hälso- och sjukvården.

Region Dalarnas visuellblåstjänst har implementerats och är i drift. Tjänsten är en kanal där personer anonymt kan rapportera om allvariga, arbetsrelaterade missförhållanden inom organisationen. Även en uppdaterad riktlinje avseende kränkande särbehandling har tagit fram för att förbättra och förtydliga processen med inkommande anmälningar om misstänkt kränkande särbehandling.

2.6.2 Chef och ledarskap

Region Dalarna har under första halvåret 2022 även arbetat med ledarskapsutveckling och fokus på ledarskapsfrågor

Personalenheten har under våren 2022 tagit fram ett nytt mentorskapsprogram för chefer inom Region Dalarnas, som ett led i att stärka ledarskapet i hela organisationen.

Projekt och utredning avseende förutsättningarna för personalgruppen chefer fortlöper under 2022. Personalenheten arbetar med att se över chefers systematiska arbetsmiljö, detta efter att Arbetsmiljöverket påtalat vikten av att se över även systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) *specifikt* för gruppen chefer. Genom projektet ses chefers förutsättningar och utmaningar över, och förslag på åtgärder kommer att presenteras under hösten.

En ny utbildningsomgång för programmet *Morgondagens chef* är igång, en inspirationsutbildning som riktar sig till medarbetare som är intresserad av framtida chefskap inom Region Dalarna.

Ett samarbete med Högskolan Dalarna är påbörjat där forskningsbaserad ledarskapsutveckling och kompetensutveckling även för erfarna chefer står i fokus. Ett samarbete som under hösten 2022 kommer att innebära bland annat chefsseminarier.

2.6.3 Kompetensförsörjning

Det råder personalbrist inom många av Region Dalarnas yrken, främst inom vård och tandvård, men även inom andra specifika kompetensområden. Inom flera områden pågår ett samarbete mellan verksamheten och Personalenheten (HR), bland annat inom Folktandvården genomför HR en kartläggning av avgångsorsaker, vilket har lett till beslut om

utökad andel vuxentandvård för tandläkare, för att öka attraktionskraften som arbetsgivare.

Politiska beslut har fattats om breddinförande av Vårdnära Service som pågår och beräknas vara fullt utvecklad årsskiftet 2022/2023, satsningen innebär effektiviseringar och kvalitetshöjningar såväl för patienter, medarbetare och chefer. Politiskt beslut inom området attraktiv arbetsgivare är även förbättrade möjligheter till kompetensutveckling och arbetstider för undersköterskor och skötare som jobbar i dygnet-runt-verksamhet inom Hälso- och sjukvården.

Vidareutbildning med lön erbjuds nu inom flera yrkesområden och aktiviteter för att marknadsföra Region Dalarna som arbetsgivare och underlätta inflyttning intensifieras bland annat inom glesbygdsområden.

2.6.4 Löneöversyn 2022

Årets löneöversyn har haft bättre förutsättningar att genomföras än föregående år då frånvaron på grund av pandemin minskat. Det har gjort att chefernas förutsättningar för att hålla Mål- och utvecklingssamtal samt lönesamtal förbättrats. Löneöversyn 2022 har två utbetalnings tillfällen för ny lön, merparten med juni-lönen och för Vårdförbundets avtalsområde med september-lönen, samtliga med retroaktivitet från 1 april. Överläggningarna har stundtals varit svåra, främsta orsaken till det är att facklig part önskat förhandla om det ekonomiska utrymmet i relation till inflation och ökade priser i stort i samhället. Totalt sett landade regionen på ett utfall för löneöversynen på cirka 2,2%.

Lejonparten av kostnadsförändringen finns sedan april löpande i regionens personalkostnader eller har reserverats i det ackumulerade utfallet tom juli.

2.6.5 Personalstatistik

Definitioner

Antal anställda är antalet personer, vilka innehar en månadsavlönad anställning.

Antal årsarbetare är antal månadsavlönade gånger anställningens överenskomna sysselsättningsgrad

Antal faktiska årsarbetare beräknas som antal anställda x anställningens sysselsättningsgrad minus tjänstledigheter utan lön, sjukledigheter > 14 dagar och grund/vidareutbildning med lön.

Arbetad tid anger antalet arbetade timmar för samtliga anställda. Inhyrd personals arbetade tid ingår inte. Redovisas med en månads fördröjning.

Årsarbetare och anställda

Årsarbetare och anställda	2022	2021	Förändr.
Antal faktiska årsarbetare	8 296	8 289	0,1%
Antal anställda, total	9 676	9 722	- 0,5%
- varav heltid	8 828	8 836	-
- varav deltid	848	886	-

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Tabell 12. Årsarbetare och anställda

Antal faktiska årsarbetare per förvaltning			
Förvaltning	22-07-31	21-07-31	Förändr.
Hjälpmedel Dalarna	101,4	98,9	2,5%
Hälso- och sjukvården	6 320,9	6 334,2	-0,2%
Hörsel & Syn	61,8	63,5	-2,6%
Kollektivtrafikförv.	84,8	78,8	7,7%
Kostsamverkan Mora	22,9	21,7	6,0%
Kultur- och bildning	141,8	148,6	-4,8%
Patientnämnd	5,0	5,0	0,0%
Regional utvecklingsfv	36,2	36,0	0,6%
Regionfastigheter	27,4	25,8	6,2%
Regionservice	625,3	580,5	7,7%
Regionstyrelsens förv	495,4	478,6	3,5%
Revisionskontoret	1,0	1,0	0%
Tandvårdsförv.	372,6	416,0	-10,4%
Totalt	8 296,1	8 288,5	0,1%

Tabell 13. Antal årsarbetare per förvaltning

Antalet anställda har ökat främst inom Regionservice, vilket är i linje med beslut om breddinförande av Vårnära Service (VNS).

Inom Kollektivtrafikförvaltningen har Trafikcenter ökat antalet anställda och fler har utbildats inom nya områden för att kunna täcka för vakanser som uppstår.

Antal anställda inom Folk tandvården har minskat inom tandläkare och tandsköterskor. Orsaker till detta har via HR analyserats och åtgärder har fattats om ökad vuxentandvård då detta visats sig vara en av orsakerna till ökade avgångar av tex tandläkare.

Arbetad tid

Arbetad tid (jan-juni) ⁷	Ack 2022	Ack 2021	Förändr- 2020-2021
Arbetad tid timmar, anställda ⁸	6 857 514	7 089 855	-3,3%
- varav timanställda	263 873	262 754	0,4%
- varav mertid/övertid samtlig personal	131 095	116 956	12,1%
- varav arbete under jour/beredskap läkare	90 483	92 247	-1,9%
Arbetade timmar Inhyrd personal, läkare	74 140	65 106	13,9%
Arbetade timmar Inhyrd personal, sjuksköterskor	7 758	11 463	- 32,3%

Tabell 14. Arbetad tid

Hälso- och sjukvården var under våren 2021 starkt präglad av pandemin, något som gör att antalet arbetade timmar för våren 2022 är något lägre. Minskningen av den totalt utförda tiden och tid som utförs av timanställda har minskat i Hälso- och sjukvården. Primärvården har tidigare, genom sitt vaccinationsuppdrag drivit en ökning av tid som utförts av timanställda.

Vaccinationsuppdraget har minskat i omfattning och då minskar också tid som utförs av timanställda.

Övertidsarbete har ökat främst inom Hälso- och sjukvården och för sjuksköterskor och undersköterskor.

Övertid ökar jämfört med föregående år.

Övertiden har framförallt en hög ökningstakt i början av året. Ökningstakten har under våren

⁷ Då det personaladministrativa systemet bryter perioden mitt i månaden redovisas personalstatistiken med en månads fördröjning, dvs. för period januari tom. juni.

⁸ Justerade timmar med hänsyn till antal arbetsdagar 2021. En dag = 53 718 tim.

och sommaren mattats av, en utveckling som förhoppningsvis fortsätter.

Andelen inhyrda läkare minskade under pandemin, och har till viss del återgått till högre nivåer.

Arbetad tid (jan-juni) förändring 2021 - 2022 per förvaltning		
Förvaltning	Timmar ⁹	Procent
Hjälpmedel Dalarna	-602	-0,7
Hälsa- och sjukvården	-162 382	-3,0
Hörsel & Syn	-905	-1,7
Kollektivtrafikförvaltningen	-558	-0,8
Kostsamverkan Mora	-2 065	-10,3
Kultur- och bildning	-4 971	-3,6
Patientnämnd	-214	-5,1
Regional utvecklingsförv	-25	-0,1
Regionfastigheter	368	1,4
Regionservice	23 095	5,2
Regionstyrelsens förv	-51 373	-10,3
Tandvårdsförvaltningen	-32 714	-9,3
Totalt	-232 340	-3,3

Tabell 15. Arbetad tid per förvaltning

Arbetad tid (jan-juni) förändring 2021 - 2022 per yrkesgrupp		
Yrkesgrupp	Timmar ¹⁰	Procent
Adm/Ledn	15 242	1,5
Läkare	-33 747	-4,5
Medicinsk sekreterare	-19 636	-5,3
Rehab/Förebyggande	-38 262	-6,5
Service	-22 215	-5,5
Sjukhustekn/Lab pers	-8 365	-3,3
Sjuksköterskor m.fl.	-89 930	-4,7
Tandläkare	-8 897	-11,7
Tandsköterskor m.fl.	-25 375	-10,8
Teknik	-3 201	-2,7
Undersköterskor m.fl.	9 629	0,7
Utb/Kultur	-7 587	-6,9
Summa arbetad tid	-232 340	-3,3

Tabell 16. Arbetad tid per yrkeskategori

Personalkostnader

Valda personalkostnader	2022		2021
	(mkr)	Ack utfall ¹¹	Prognos Resultat
Löner exklusive sociala avgifter	2 471	0,4%	4 269 4 192
Inhyrd personal, läkare	119	12%	204 196
Inhyrd personal, sjuksköterskor	6	-28%	10 14
Inhyrd personal, övrigt	5	94%	5 6

Tabell 17. Valda personalkostnader

För kommentar av personalkostnader se text ovan (avsnitt *verksamhetens kostnader*, rubrik *God ekonomisk hushållning*).

Personalomsättning och avgångar

Personalomsättning per yrkesgrupp	2022	2021
Adm./Ledn	6,6%	5,9%
Läkare	4,3%	3,7%
Medicinska sekreterare	7,3%	5,6%
Rehab/Förebyggande	8,6%	7,8%
Service	4,0%	4,4%
Sjukhustekn/Lab pers	3,7%	4,1%
Sjuksköterskor m.fl.	6,7%	6,1%
Tandläkare	13,4%	14,8%
Tandsköterskor m.fl.	10,0%	9,0%
Teknik	7,6%	9,4%
Undersköterskor m.fl.	7,1%	4,8%
Utb/kultur	2,4%	5,5%
Totalt	6,6%	5,8%

Tabell 18. Personalomsättning per yrkesgrupp i det personaladministrativa systemet

Personalomsättningen inom Folk tandvården har varit hög, särskilt för läkare och tandsköterskor. Något som har analyserats via avgångsamtal och förvaltningen har ett ökat fokus på åtgärder och kompetensförsörjning med anledning av detta.

⁹ Justerade timmar med hänsyn till antal arbetsdagar 2021. Finansförvaltningen och Revisionskontoret inkluderas i totalen men redovisas inte separat i tabellen.

¹⁰ Justerade timmar med hänsyn till antal arbetsdagar 2021.

¹¹ Visar ackumulerat utfall samt jämförelse med föregående år i procent

Bland annat har beslut om ökad vuxentandvård fattats då detta framkommit som en av orsakerna till hög personalomsättning för tandläkare.

Antal externa avgångar per förvaltning januari-juli (Tillsvidareanställd personal)			
Förvaltning	Totalt	Varav pension	Antal >= 65 år 2021-01-01
Förtroenderevisorer	0	0	0
Hjälpmedel Dalarna	7	3	3
Hälso- och sjukvården	432	113	277
Hörsel och syn	5	4	6
Kollektivtrafik	4	1	1
Kostsamverkan Mora	1	0	0
Kultur- och bildning	5	2	11
Patientnämnden	0	0	0
Regional utvecklingsfv	1	0	2
Regionfastigheter	3	1	0
Regionservice	28	7	13
Regionstyrelsens förv	37	16	21
Tandvårdsförvaltning	46	10	21
Totalt	569	157	355

Tabell 19. Tillsvidareanställd personal som slutat arbeta i region Dalarna

Av de anställda som slutat sin tjänst i Region Dalarna under perioden januari till juli 2022 har 27 procent avgått med pension. 355 medarbetare är 65 år eller äldre och kan förväntas bli aktuella för pensionsavgång i närtid.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro	Ack 2022	Ack 2021	Förändring 2021-2020 %-enheter
Sjukfrånvaro uttryckt i % av ordinarie arbetstid	8,0	6,6	1,4
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	3,9	2,6	1,3

Tabell 20. Sjukfrånvaro uttryckt i % av ordinarie arbetstid

Sjukfrånvaron har under inledande månader 2022 varit hög inom många av regionens förvaltningar. Detta på grund av covid-19 och en ökad smittspridning i början på året vilket lett till hög korttidssjukfrånvaro.

Nivåerna har minskat och är till synes på väg att stabiliseras till nivåer som är jämförbara med tidigare år, även om det fortsatt förekommer en del smittspridning och fortsatta rekommendationer om att stanna hemma vid även milda förkylningssymptom.

Fortsatt fokus på kort och långtidssjukfrånvaro och åtgärder för att förebygga ohälsa på lång sikt är av stor vikt.

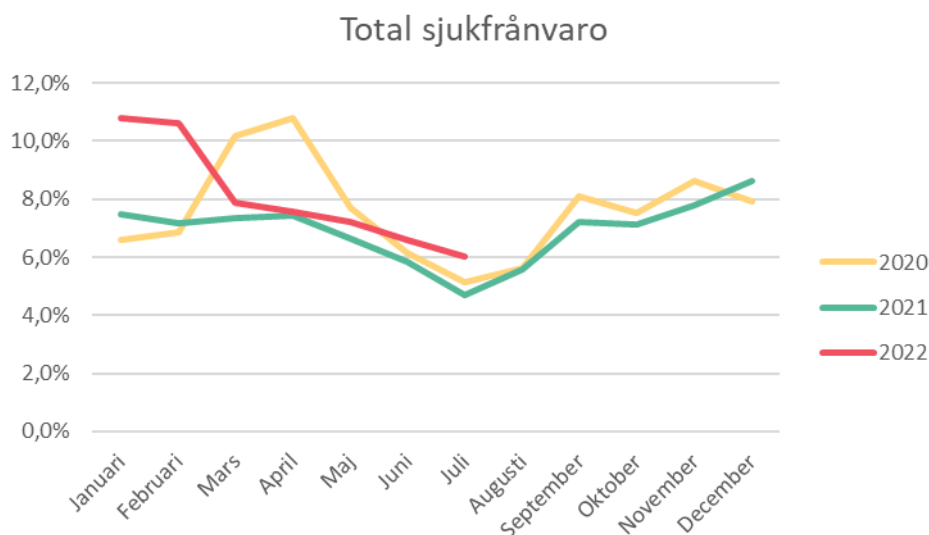

Diagram 2. Sjukfrånvaro

3 RESULTATRÄKNING

(mnkr)	Not	Utfall jan-juli 2022	Utfall jan-juli 2021	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Resultat helår 2021
Verksamhetens intäkter	1	1 506	1 503	2 500	2 063	2 788
Verksamhetens kostnader	2	-7 087	-6 889	-12 502	-12 168	-12 079
Jmf. störande kostnad, pension			-251			-251
Avskrivningar		-230	-238	-422	-430	-412
Verksamhetens nettokostnad		-5 811	-5 875	-10 424	-10 535	-9 954
Skatteintäkter	3	4 439	4 251	7 691	7 496	7 344
Generella statsbidrag och utjämning	4	1 988	1 909	3 417	3 365	3 263
Verksamhetens resultat		616	285	684	325	653
Finansiella intäkter	5	15	209	15	7	315
Finansiella kostnader	6	-255	-39	-298	-115	-67
Resultat efter finansiella poster		376	455	401	217	901
Extraordinära poster		-	-	-	-	-
Årets resultat		376	455	401	217	901
<i>Resultat exklusive orealiserade vinster/förluster</i>		568	254	593		597

4 BALANSRÄKNING

(mnkr)		Delår	Bokslut
	Not	2022 juli	2021
Tillgångar			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Immateriella tillgångar		2	2
Materiella tillgångar			
- Mark, Byggnader och tekniska anläggningar		2 219	2 315
- Maskiner och inventarier		875	877
- Pågående projekt		895	583
Summa Materiella tillgångar		3 991	3 775
Finansiella anläggningstillg		178	173
Summa anläggningstillgångar		4 169	3 950
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Förråd m.m		61	50
Fordringar		1 059	1 001
Kortfristiga placeringar	7	2 551	2 536
Kassa och bank	8	961	949
Summa omsättningstillgångar		4 632	4 536
SUMMA TILLGÅNGAR		8 801	8 486
Eget kapital, avsättningar och skulder			
<i>Eget kapital</i>	9		
Årets resultat		376	901
Övrigt eget kapital		1 885	982
Summa eget kapital		2 261	1 883
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		4 529	4 265
Andra avsättningar		0	0
Summa avsättningar		4 529	4 265
<i>Skulder</i>			
Långfristiga skulder		104	105
Kortfristiga skulder		1 907	2 233
Summa skulder		2 011	2 338
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		8 801	8 486
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER			
Ansvarförbindelser			
Pensioner		4 352	4 417
Borgensåtaganden		1 295	1 010
Förvaltade stiftelser, marknadsvärde		487	560
Övriga ansvarförbindelser		430	467

5 KASSAFLÖDESANALYS

(mnkr)		Delår	Delår
	Not	juli 2022	juli 2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat		376	455
Justering för ej likviditetspåverkande poster	10	230	238
Övriga likviditetspåverkande poster	11	263	405
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>			
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-58	226
Ökning/minskning förråd och varulager		-10	-3
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		-326	-570
Kassaflöde från löpande verksamhet		475	751
INVESTERINGSVERKSAMHET			
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-	-3
Investering i materiella anläggningstillgångar		-444	-381
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1	
Förvärv av finansiella tillgångar		-6	-22
Avyttringar av finansiella tillgångar		-	100
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-449	-306
FINANSIERINGSVERKSAMHET			
Amortering av långfristiga skulder		1	-
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		1	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		27	445
Likvida medel, inkl placerade medel vid årets början		3 485	2 715
Likvida medel, inkl placerade medel vid årets slut.		3 512	3 160
Förändring		27	445

6 NOTER

6.1.1 Redovisningsprinciper

Region Dalarna följer RKR:s redovisningsprinciper, samt den lagstiftning som följer av kommunal bokförings- och redovisningslag (LKBR).

Regionen avviker från rekommendationen R5 Leasing då vi redovisar samtliga leasingavtal som operationella.

Förändrade redovisningsprinciper

Inga förändrade redovisningsprinciper sedan årsredovisningen.

6.1.2 Noter till resultaträkningen (mnkr)

Not 1 Verksamhetens intäkter	Jan-juli 2022	Jan-juli 2021
Patientavgifter	136	137
Försäljning av Hälso- o Sjukvård inkl tandvård	437	355
Bidrag	622	742
- varav Covid19:	-	-
Stöd miskade resande	0	0
Testning Covid19	85	207
Särskild satsning samtalsstöd	0	0
Merkostnader Covid19	6	41
Vaccin Covid19	53	101
	-	-
Biljettintäkter trafiken	83	48
Övriga intäkter	228	221
Summa verksamhetens intäkter	1 506	1 503

Not 2 Verksamhetens kostnader	Jan-juli 2022	Jan-juli 2021
Lönekostnader	2 471	2 461
Kostnadsersättningar	2	2
Sociala avgifter	841	885
Pensionskostnader	398	365
Övriga personalkostnader	28	25
Summa personalkostnader	3 740	3 736
Högspecialiserad sjukvård	353	369
Patienthotell	4	3
Köp av länssjukvård	134	111
Köp av primärvård	33	34
Övr köpt vård	110	74
Kollektivtrafik	560	486
Vårdval	169	161
Inhyrd personal	130	117
Läkemedel	698	672
Övriga kostnader	1 156	1 126
Summa övriga kostnader	3 347	3 153
Summa verksamhetens kostnader	7 087	6 889

Not 3 Skatteintäkter	Jan-juli 2022	Jan-juli 2021
Preliminära skatteintäkter	4 353	4 155
Slutavräkning innevarande år	53	55
Slutavräkning föregående år	33	41
Summa skatteintäkter	4 439	4 251

Not 4 Generella statsbidrag och utjämning	Jan-juli 2022	Jan-juli 2021
Inkomstutjämning	971	894
Regleringsbidrag /-avgift	110	116
Kostnadsutjämning	324	324
Statsbidrag för läkemedel	582	574
Summa generella statsbidrag och utjämning	1 988	1 909

Not 5 Finansiella intäkter	Jan-juli 2022	Jan-juli 2021
Övriga reavinster inkl. återinvesterade rabattandelar	7	5
Övriga finansiella intäkter	8	3
Orealiserade vinster på placerade pensionsmedel	0	201
-globala aktier	0	130
-svenska aktier	0	66
-hedgefonder	0	0
-räntefonder	0	4
Summa finansiella intäkter exkl. jämförelsestörande	15	209

Not 6 Finansiella kostnader	Jan-juli 2022	Jan-juli 2021
Räntedel pensionskostnader	62	37
Orealiserade förluster på placerade pensionsmedel	192	-
Övriga finansiella kostnader	1	2
Summa finansiella kostnader	255	39

6.1.3 Noter till balansräkningen (mnkr)

Not 7 Pensionsportfölj	Delår 2022 juli	Bokslut 2021
Anskaffningsvärde	2214	2 007
Marknadsvärde	2551	2 536

Not 8 Kassa och bank	Delår 2022 juli	Bokslut 2021
Bank	961	949

Regionen har en checkkredit på 200 mnkr som ej var utnyttjad vid bokslutstillfället.

Not 9 Eget kapital	Delår 2022 juli	Bokslut 2021
Ingående eget kapital	1883	1 018
Justering på grund av ändrad redovisningsprincip immateriella tillg	-	-33
Årets resultat	376	901
Årets förändring riskhanteringsfond	2	-3
Utgående eget kapital	2261	1 883
<i>varav</i>		
Riskhanteringsfond	6	6
Hälsoval	36	36
Folktandvården	1	1
Hjälpmedelsnämnden Dalarna	4	4

6.1.4 Noter till kassaflödesanalysen (mnkr)

Not 10 Justering för ej likviditetspåverkande poster	Delår 2022 juli	Delår 2021 juli
Avskrivningar	230	238
Utrangering	0	0
Summa justering ej likviditetspåverkande poster	230	238

Not 11 Övriga likviditetspåverkande poster	Delår 2022 juli	Delår 2021 juli
Avsättningar för pensioner	263	405
Summa övriga likviditetspåverkande poster	263	405

7 DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

7.1 Driftredovisning

I driftredovisningen redovisas ekonomiskt resultat och prognos per förvaltning. Förvaltningars delårsrapporter sammanställs också i bilaga 1 till delårsrapporten.

7.1.1 Driftredovisning per nämnd och verksamhet

Driftredovisning (mnr)	Intäkter		Kostnader		Intäkter Budget ack	Kostnader Budget ack	Avskrivningar		Prognos	Nettokostnader			
	Utfall 2022-07	Utfall 2021-07	Utfall 2022-07	Utfall 2021-07			Utfall 2022-07	Utfall 2020-07		Budget 2022	Budget-avvikelse	Utfall 2021	
Regionstyrelsen													
Finansförvaltning	475	616	-515	-891	276	-645			-382	-632	250	-710	
Regionstyrelsens förvaltning, vårdval	112	100	-1 121	-1 009	106	-1 136			-1 766	-1 798	32	-1 590	
Regionstyrelsens förvaltning, övrigt	284	267	-522	-500	324	-594			-486	-442	-44	-336	
Hälsa- och sjukvårdsnämnd													
Hälsa- och sjukvård	1 636	1 620	-5 531	-5 395	1 469	-5 295			-6 640	-6 640	0	-6 202	
Hörsel och syn Region Dalarna	10	10	-47	-46	13	-51			-66	-66	0	-62	
Fastighetsnämnd	343	338	-310	-309	343	-319			38	38	0	72	
Servicekommittén	233	231	-243	-224	233	-239			-17	-17	0	1	
Servicekommittén, avkastningskrav									5	7	-2	7	
Kultur och bildningsnämnd	73	66	-167	-159	74	-176			-175	-176	0	-164	
Tandvårdsnämnd	144	72	-217	-238	159	-226			-127	-122	-5	-286	
Tandvårdsnämnd, avkastningskrav									0	4	-4	7	
Kollektivtrafiknämnd	213	162	-637	-560	241	-610			-755	-633	-122	-645	
Patientnämnd	0	0	-4	-3	0	-4			-6	-7	0	-5	
Revision	0	0	-2	-2	0	-4			-7	-7	0	-6	
Gemensam nämnd Hjälpmedel Dalarna	100	98	-96	-97	99	-101			-4	-4	0	-4	
Gemensam nämnd för kostsamverkan	13	15	-15	-16	15	-15			-1	0	-1	0	
Regional utvecklingsnämnd	12	13	-32	-33	16	-39			-36	-40	4	-32	
Justering av poster som inte ingår i "Verksamhetens intäkter" och "Verksamhetens kostnader" i resultaträkningen.	-2 142	-2 104	2 372	2 343	-2 057	2 319							
Avskrivningar i resultaträkningen							-230	-238					
Summa enligt Resultaträkning	1 506	1 503	-7 086	-7 140	1 311	-7 133	-230	-238	-10 425	-10 535	110	-9 954	

Tabell 21. Driftredovisning

7.1.2 Verksamheternas ekonomi

Prognosen för verksamheternas nettokostnader är 110 mnr lägre än budgeterat. De största positiva avvikelserna finns inom finansförvaltningen med plus 250 mnr och vårdval med plus 32 mnr. De största negativa avvikelserna finns inom regionstyrelsens förvaltning med minus 44 mnr och kollektivtrafiknämnden med minus 121,5 mnr.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Per juli är ackumulerat utfall totalt minus 22 mnr, och prognosen är satt till noll, det vill säga en ekonomi i balans. Budget är lagd utifrån ett normalår och tar inte hänsyn till pandemieffekter vilket gör att intäkterna i prognos överstiger budget med drygt 300 mnr där den största delen utgör intäkter från riktade statsbidrag. Överenskommelsen mellan regeringen och SKR för utökad testning av och vaccinering mot covid-19 gäller alltså och genererar intäkter men även kostnader. Intäkter för såld vård, vårdval BUP, vårdval primärvård och utomlänsintäkter har

negativa avvikelser jämfört med budget.

Vakanser gör att prognosen för grundlönekostnader visar en positiv avvikelse jämfört med budget, medan kostnader för övertid, jour och sjuklöner visar stora negativa avvikelser. Prognosen för kostnaderna för inhyrd personal är 88 mnr högre än budget på helåret, och för medicinskt material avviker prognosen negativt med 26 mnr. Den största avvikelsen för medicinskt material finns hos Laboratoriemedicin och beror på den utökade provtagningen av covid-19. Hälsa- och sjukvården har fått ett tillskott för införandet av Vårdnära Service (VNS) om 20 mnr från finansförvaltningens medel för utveckling och satsningar. Kostnaderna för VNS beräknas i prognosen kosta 32 mnr. Prognosen för högspecialiserad vård är ett överskott på 15 mnr av budgeten på cirka 692 mnr. Prognos för köpt vård exklusive högspecialiserad vård överstiger budget med 70 mnr, vilket främst beror på att kostnader för den statsbidragsberättigade uppskjutna vården inte budgeterats, men finns med i prognos liksom

statsbidragsintäkten. Kostnader för rekvisitionsläkemedel beräknas bli drygt 13 mnkr högre än budget medan kostnader för förmånsläkemedel beräknas bli drygt 2 mnkr lägre på helåret. Division psykiatri räknar med ett underskott på drygt 54 mnkr, där BUP står för 38 mnkr i form av lägre intäkter sedan verksamheten numera ligger under LOV, och därför ska intäkterna inhämtas från Vårdval. Verksamheten har inte uppnått den produktion man budgeterat för.

Kollektivtrafiknämnden

Ackumulerat utfall per juli är totalt minus knappt 54 mnkr och prognosen på helåret är ett resultat på minus 121,5 mnkr. En stor del av underskottet beror på en ökning av prisindex för trafik kostnader som ett resultat av ökade bränslepriser. Biljettförsäljningen har ännu inte kommit upp i de nivåer som rådde före pandemin, även om en återhämtning skett. Ackumulerat per juli är biljettintäkterna 3,7 mnkr högre än budget.

Tandvårdsnämnden

I januari präglades verksamheten fortfarande av pandemin med mycket sjukskrivningar och lägre intäkter som följd. Därefter har en återhämtning skett, och resultatet per juli är 16 mnkr högre än samma period föregående år. Att intäkterna är högre beror på att vårdskulden för barn och unga vuxna arbetades ikapp under 2021 och därmed frigörs mer tid nu till vuxentandvården. En annan förklaring är den ökade andelen klinisk tid på tandläkarna inom allmäntandvården. Återhämtningen hålls dock tillbaka på grund av vakansläget. Prognosen för resultatet är ett underskott på 4,8 mnkr. Tandvårdsförvaltningen har ett avkastningskrav på 3,9 mnkr.

Regionstyrelsen

Finansförvaltningen prognostiserar ett överskott på helåret om 250 mnkr, vilket i huvudsak beror på att medel för utveckling och satsningar inte bedöms nyttjas fullt ut. Prognosen för riktade statsbidrag som hanteras av finansförvaltningen är att cirka 76 mnkr inte kommer att rekvideras under året. I vissa fall finansierar dessa medel verksamhet som ingår i regionens ordinarie uppdrag, vilket kan försvåra den interna rekvisitionen. Sedan föregående rapportering innefattas också riktade statsbidrag för sjuklönekostnader för årets första kvartal. Det avser medel som staten skjutit till för att sjuklönekostnaderna under pandemin inte ska få negativ effekt. Utbetalt belopp är cirka 34 mnkr och avser första kvartalet 2022, det är också sista

kvartalet som staten ersätter för sjuklönekostnader.

Vårdval, inom regionstyrelsens förvaltning, räknar med ett överskott om 32 mnkr vilket främst beror på att verksamheterna inom BUP haft svårt att ställa om verksamheten och registrera besök enligt gällande avtal och rutiner och haft problem att uppnå sin budgeterade produktion. Därför kvarstår medlen inom Vårdval.

Övriga verksamheter inom regionstyrelsens förvaltning prognostiserar ett minusresultat på helåret om 44 mnkr. Orsaken är i huvudsak att MiT inte har full täckning för sina kostnader efter att debiteringsmodellen togs bort 2013. Verksamheten gick in i året med 95 mnkr i underskott. I detta underskott ingick FVIS med 35 mnkr. Kostnaderna för FVIS kommer att fortsättningsvis bokföras i hälso- och sjukvården. Avtalet med Microsoft för licenser kommer att öka med 11 mnkr under 2022.

Servicenämnden

Budgeterad avkastning är 6,8 mnkr och prognosen för helåret är 5,3 mnkr, vilket visar ett förväntat lägre resultat om 1,5 mnkr. Verksamheten har under året fått utökade uppdrag kopplade till pandemin, som finansieras via intern vidareförsäljning. Hög sjukfrånvaro har dock lett till ökade kostnader för timvikarier och sjuklöner. Intäktsbortfall inom kostverksamheten är också en konsekvens av pandemin och kompenseras till viss del av lägre kostnader för livsmedel men inte fullt ut. Hög inflation har resulterat i högre kostnader för både livsmedel och drivmedel, vilket påverkat bedömningen för resultatet i prognos. Under året har en händelseanalys gjorts beträffande ett tillfälle då logistikkedjan brast vilket resulterade i att livsmedel blev obrukbara. Denna post belastar resultatet med cirka 500 tkr. Oplanerade reparationer på Fredriksbergstvädden belastar resultatet med 1 mnkr.

Gemensam nämnd för kostsamverkan

Minskade intäkter på grund av lägre volymer är en konsekvens av pandemin som till viss mån kompenseras av lägre kostnader för livsmedel men inte fullt ut. Även högre kostnader för sjuklöner jämfört med ett normalår noterades i början av året. Hög inflation har gett högre kostnader för livsmedel. Prognostiserat resultat för helåret är – 1,3 mnkr att jämföras med budget som är noll. I samband med bokslut fördelas nämndens över-/underskott mellan parterna i enlighet med den prissättnings- och kostnadsfördelningsmodell som framgår av tilläggsavtalet från 2014.

Regional utvecklingsförvaltning

Inom förvaltningens ordinarie verksamhet prognostiseras ett överskott om 700 tkr vilket beror på vakanta tjänster och partiella ledigheter. Lägre medlemskapsavgifter samt förväntade lägre kostnader för bidrag gör att bidragsverksamheten prognostiserar att ett överskott om 4,2 mnkr. Projektverksamheten beräknas få ett underskott om 900 tkr på helåret då alla personalkostnader inte täcks fullt ut av projektmedel. Dessutom avvecklas Region Dalarnas Serviceprogram till en nettoeffekt av 800 tkr för 2022 inom projektverksamheten.

7.2 Investeringsredovisning

Investeringsbudgeten för 2022 uppgår till 856 mnkr. Prognosen för investeringar uppgår till 895 mnkr vilket är 39 mnkr högre än budgeterat. Det är framförallt i Hälso- och sjukvården som prognosen överskrider budget vilket beror på flertalet akutinvesteringar samt investeringar från tidigare år som beräknas genomföras först innevarande år. Samtidigt har genomförandegraden för investeringar historiskt hamnat på mellan 85 och 90 procent av budget och 2022 förväntas genomförandegraden bli ungefär som historiskt. Sedan regionplanens investeringsbudget antagits har beslut tagits att minska utrymmet för IT-investeringar med 25 mnkr inom ramen för IT-utvecklingsinitiativet. Dessa 25 mnkr avser utvecklingskostnader i samband med IT upphandlingar, vilka inte ska registreras som investering. Uppskattningsvis 25 procent av ursprunglig IT-investeringsbudget avser utvecklingskostnader.

7.2.1 Investeringsredovisning per nämnd och verksamhet

Regionfastigheter är inne i en expansiv fas med ökad investeringsvolym, ökade krav på robusthet

och fler lokaltypen genom kollektivtrafikens införlivande i regionen. Behoven av lokalförändring är stora, främst beroende på ett åldersdigert fastighetsbestånd. Samtidigt påverkar materialbrist, hög inflation och stigande räntor genomförandet av projekt. Investeringsprognosen för Regionfastigheter pekar på att budget uppnås, vilket beror på ökade kostnader och inte ökad aktualiseringsgrad. I projektet IVA, röntgen 2025 på Falu lasarett har kontrakt tecknats med leverantör och byggstart är planerad till den första september. Den första juni köpte Region Dalarna fastigheten Fredriksberg 1:22 av Ludvika kommunfastigheter av Ludvika kommun. Fastigheten består av cirka 25 000 kvadratmeter mark med tillhörande byggnad på 3 900 kvadratmeter. Tvätterifastigheten är stort behov av underhåll och reinvesteringar. Planering pågår tillsammans med verksamheten för att ringa in behov och nivå på robusthet.

Investeringsredovisning (mnkr)	Ack utfall	Prognos	Budget
Fastighetsnämnden	331	565	565
Regionstyrelsen	19	58	85
varav övrigt	-	-	1
Hälso- och sjukvårdsnämnden	58	189	130
varav Hälso- och sjukvård	57	188	115
varav Hörsel och syn RD	1	2	2
Servicenämnd	4	20	18
Gemensam nämnd kostsamverkan	0	1	1
Gemensam nämnd för hjälpmedel	25	40	32
Tandvårdsnämnden	2	10	10
Kultur- och bildningsnämnden	4	7	9
varav konstnärlig utsmyckning	4	6	6
Kollektivtrafiknämnden	0	4	5
Summa	445	895	856

varav IT-investeringar (mnkr)	Ack utfall	Prognos	Budget
Regionstyrelsen	16	53	84
Hälso- och sjukvårdsnämnden	2	10	13
Fastighetsnämnden		0	0
Servicenämnd		4	1
Tandvårdsnämnden		0	0
Kultur- och bildningsnämnden		0	1
Kollektivtrafiknämnden	0	4	1
Summa	18	71	100

Tabell 22. Investeringsredovisning

7.2.2 IT-investeringar

I Regionplan 2022 finns 100 mnkr för IT-investeringar totalt för Region Dalarna 2022. Av de 100 mnkr avgår 25 mnkr för äskade investeringar som inte bedöms vara investeringar utan kommer att bokföras i driften mot en pott kallad IT-utvecklingsinitiativ som rekvideras från finansförvaltningen. De största IT-investeringarna inom RSF är IT-arbetsplats med prognos 28,0 mnkr och FVIS med prognos 9,6 mnkr.

8 BILAGOR

Bilaga 1, Delårsrapporter, per förvaltning

Bilaga 2, Mål- och uppdragsredovisning, per förvaltning

Bilaga 3, Handlingsplaner för ekonomi i balans, per förvaltning

DELÅRSRAPPORT 2022
SAMMANSTÄLLD AV EKONOMIENHETEN, AUGUSTI 2022
DNR RS 2022/1208

